

Crna Gora
Pl Centar za stručno obrazovanje

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O RADU
CENTRA ZA STRUČNO OBRAZOVANJE
CRNE GORE
2022. GODINE

Odgovorno lice:

Duško RAJKOVIĆ, direktor

Novaka Miloševa br.18, 81000 Podgorica

Tel: +382 (0)20 664 713; Fax: +382 (0)20 664 714; Direktor: +382 (0)20 664 117; Mob.tel: +382 (0)69 371 608

Web: www.cso.gov.me, www.cso.edu.me; E-mail: cso@gov.me; Direktor: dusko.rajkovic@cso.gov.me

SADRŽAJ:

1. RAZVOJ KVALIFIKACIJA U SKLADU SA PRINCIPIMA NACIONALNOG OKVIRA KVALIFIKACIJA	8
1.1. IZRADA STANDARDA ZANIMANJA	8
1.2. IZRADA STANDARDA STRUČNIH KVALIFIKACIJA.....	12
1.3. IZRADA STANDARDA KVALIFIKACIJA NIVOVA OBRAZOVANJA.....	15
1.4. IZRADA OBRAZOVNIH PROGRAMA.....	16
1.5. IZRADA PROGRAMA OBRAZOVANJA ZA STICANJE NACIONALNIH STRUČNIH KVALIFIKACIJA I ISPITNIH KATALOGA ZA NJIHOVU PROVJERU.....	17
1.6. INICIJATIVE ZA RAZVOJ STRUČNIH KVALIFIKACIJA	20
1.7. OBUKA ČLANOVA RADNIH GRUPA ZA IZRADU DOKUMENATA ZA RAZVOJ KVALIFIKACIJA (SZ, SK, SKN, OP, IK)	20
1.8. OBUKA NASTAVNIKA ZA IMPLEMENTACIJU MODULARIZOVANIH OBRAZOVNIH PROGRAMA	21
1.9. OBUKA KOORDINATORA ZA PRAĆENJE IMPLEMENTACIJE MODULARIZOVANIH OBRAZOVNIH PROGRAMA.....	22
1.10. OBUKA PEDAGOGA/PSIHOLOGA ZA PRAĆENJE IMPLEMENTACIJE MODULARIZOVANIH OBRAZOVNIH PROGRAMA.....	23
1.11. OBUKA EKSTERNIH EVALUATORA	24
1.12. SAVJETOVANJE NASTAVNIKA OPŠTEOBRAZOVNIH PREDMETA KOJI REALIZUJU NASTAVU U MODULARIZOVANIM OBRAZOVNIM PROGRAMIMA	24
1.13. RAD SA KOORDINATORIMA ZA PRAĆENJE IMPLEMENTACIJE MODULARIZOVANIH OBRAZOVNIH PROGRAMA.....	25
1.14. RAD SA PEDAGOZIMA/PSIHOLOZIMA	26
1.15. RAD SA NADARENIM UČENICIMA I UČENICIMA SA POP	27
1.16. KARIJERNA ORIJENTACIJA I PROMOCIJA STRUČNOG OBRAZOVANJA	28
1.17. SAVJETODAVNA PODRŠKA ŠKOLAMA U REALIZACIJI MODULARIZOVANIH OBRAZOVNIH PROGRAMA.....	29
1.18. UČEŠĆE U PRIPREMI STRUČNOG I ZAVRŠNOG ISPITA UČENIKA	32
1.19. UČEŠĆE U IZRADI MATERIJALA I UPUTSTAVA ZA NASTAVNIKE	34
1.20. SERVIS CENTAR PREDUZEĆA ZA VJEŽBU	34
2. USPOSTAVLJANJE SISTEMA OSIGURANJA KVALITETA U STRUČNOM OBRAZOVANJU NA NACIONALNOM NIVOU I NIVOU ŠKOLA, U SKLADU SA EQAVET-OM.....	36
2.1. UTVRĐIVANJE KVALITETA OBRAZOVNO-VASPITNOG RADA.....	36
2.2. UNAPREĐENJE METODOLOGIJE ZA EKSTERNO UTVRĐIVANJE KVALITETA OBRAZOVNO - VASPITNOG RADA USTANOVA STRUČNOG I OBRAZOVANJA ODRASLIH.....	38
2.3. OBUKA NASTAVNIKA ZA EKSTERNO UTVRĐIVANJE KVALITETA NASTAVE.....	38
2.4. OBILAZAK POSLODAVACA I UTVRĐIVANJE MATERIJALNIH I KADROVSKIH USLOVA ZA UKLJUČIVANJE POSLODAVACA U DUALNO OBRAZOVANJE.....	38
2.5. PODRŠKA ŠKOLAMA U REALIZACIJI INTERNE EVALUACIJE I OBUCI EVALUATORA	39

2.6. PLANIRANJE, ORGANIZACIJA I REALIZACIJA OBUKA ZA NASTAVNIKE I DIREKTORE	39
2.7. ISTRAŽIVANJE, ANALIZA I KOMENTARI NA ZAKONSKA, STRATEŠKA, PLANSKA DOKUMENTA	40

3. OBRAZOVANJE ODRASLIH	41
3.1. IZRADA STRATEŠKIH DOKUMENATA ZA OBLAST OBRAZOVANJA ODRASLIH	41
3.2. IZRADA PROGRAMA OBRAZOVANJA:	41
3.3. IZRADA PROGRAMA OBRAZOVANJA ZA STICANJE KLJUČNIH	42
3.4. IZRADA PROGRAMA OBRAZOVANJA ZA STICANJE I RAZVOJ	43
3.5. IZRADA ISPITNIH KATALOGA ZA STICANJE KLJUČNIH VJEŠTINA:	43
3.6. ORGANIZACIJA MANIFESTACIJA I DOGAĐAJA	44
3.7. RADIONICE ZA RE RODITELJE	46
3.8. PROFESIONALNI RAZVOJ	46
3.9. PRAĆENJE REALIZACIJE PROGRAMA ELEMENTARNOG FUNKCIONALNOG OPISMENJAVANJA I OSNOVNOG OBRAZOVANJA ODRASLIH	47
3.10. AKTIVNOSTI INFORMISANJA I SAVJETOVANJA	47
3.11. OSTALE AKTIVNOSTI	47
4. OPŠTI, PRAVNI I RAČUNOVODSTVENI POSLOVI U CENTRU ZA STRUČNO OBRAZOVANJE	49
4.1. OPŠTA AKTA	49
4.2. JAVNE NABAVKE	49
4.3. SJEDNICE UPRAVNOG ODBORA	50
4.4. SLOBODAN PRISTUP INFORMACIJAMA	51
4.5. FINANSIJE	52
4.6. OSTALO:	52
5. PROJEKTI	53
5.1. TOKOM 2022. GODINE, PREDSTAVNICI ODJELJENJA ZA ISTRAŽIVANJE I RAZVOJ KVALIFIKACIJA, UČESTVOVALI SU U REALIZACIJI VELIKOG BROJA AKTIVNOSTI U OKVIRU TRI VELIKA PROJEKTA, ČIJE SU GLAVNE AKTIVNOSTI IZ NADLEŽNOSTI OVOG ODJELJENJA:	53
5.2. TOKOM 2022. GODINE, PREDSTAVNICI ODJELJENJA ZA OBRAZOVANJE ODRASLIH I CIJELOŽIVOTO UČENJE UČESTVOVALI SU U REALIZACIJI EPALE PROJEKTA I VELIKOG BROJA AKTIVNOSTI IZ NADLEŽNOSTI OVOG ODJELJENJA:	59
5.3. OSTALO	59

Lična karta ustanove

Puni naziv ustanove	JU Centar za stručno obrazovanje Crne Gore
Skraćeni naziv	CSO
Ime ustanove na engleskom jeziku	Vocational Educational and Training Centre of Montenegro
Adresa	Ul. Novaka Miloševa br. 18, Podgorica
Telefon	+38220664713
Faks	+38220664714
e-mail	cso@gov.me
Web stranica	www.cso.gov.me
Žiro račun	510000000021064075 CKB
Osnivač	Vlada Crne Gore
Odgovorno lice	Direktor Duško Rajković

Na osnovu člana 6 i 11 Odluke o Osnivanju Centra za stručno obrazovanje („Sl. list Crne Gore“, br. 27/14), Upravni odbor JU Centar za stručno obrazovanje, uz saglasnost Ministarstva prosvjete, na sjednici od 19.09.2014. godine, donio je Statut javne ustanove Centar za stručno obrazovanje.

Centar u oblasti stručnog obrazovanja i obrazovanja odraslih:

1. obavlja stručne poslove praćenja, analize i razvoja obrazovnog sistema;
2. u saradnji sa ustanovom, radi na unapređivanju obrazovno-vaspitnog rada i utvrđuje kvalitet realizacije standarda obrazovno-vaspitnog rada;
3. obavlja pripremu stručnih zadataka o pitanjima o kojima odlučuju Nacionalni savjet za obrazovanje i Ministarstvo prosvjete;
4. obavlja stručne poslove u pripremi:obrazovnih programa, kataloga i standarda znanja, standarda zanimanja, normativa i standarda nastavnih sredstava i opreme;
5. obavlja istraživanja;
6. obavlja savjetodavni rad u ustanovama u oblasti stručnog obrazovanja i obrazovanja odraslih i institucijama povezanim sa vaspitanjem i obrazovanjem;
7. priprema obrazovno-vaspitne i pedagoško-metodske standarde udžbenika i priručnika za stručne predmete u stručnom obrazovanju;
8. priprema profesionalne standarde za nastavno i vaspitno osoblje;
9. organizuje stručno usavršavanje nastavnika i obuku direktora;
10. predlaže mjere za razvoj i uvođenje novih nastavnih tehnologija i njihove primjene;
11. prati eksperimente;
12. izdaje licence za rad u obrazovno-vaspitim ustanovama u skladu sa zakonom;
13. obavlja i druge poslove, u skladu sa zakonom i aktom o osnivanju Centra.

Prostorni uslovi i ljudski kapaciteti

Centar svoju djelatnost obavlja u kancelarijskim prostorijama koje se nalaze na adresi „Novaka Miloševa“ br. 18. Trenutno u Centru za stručno obrazovanje radi 27 zaposlenih.

MISIJA

Centar za stručno obrazovanje, kao razvojna, savjetodavna, istraživačka ustanova, uspostavlja i unapređuje sistem stručnog obrazovanja, usavršavanja i oposobljavanja u cilju stvaranja stručnog kadra, osposobljenog za uključivanje u tržište rada, nastavak obrazovanja i cjeloživotno učenje, u skladu sa ličnim, socijalnim i ekonomskim interesima.

VIZIJA

Centar za stručno obrazovanje je savremena i uticajna, razvojna, savjetodavna i istraživačka ustanova, prepoznata kao pouzdan partner od strane relevantnih nacionalnih i međunarodnih subjekata, koja kompetentnim i motivisanim kadrom stvara uslove za kvalitetno, fleksibilno i efikasno stručno obrazovanje i obrazovanje odraslih, u skladu sa evropskim standardima.

1. RAZVOJ KVALIFIKACIJA U SKLADU SA PRINCIPIMA NACIONALNOG OKVIRA KVALIFIKACIJA

1.1. IZRADA STANDARDA ZANIMANJA

U skladu sa prethodno utvrđenom dinamikom, održani su sastanci radnih grupa u cilju finalizacije standarda zanimanja koji su započeti u oktobru 2021. godine. Radne grupe, koje su činili relevantni predstavnici privrede i obrazovanja, radile su u prostorijama Centra za stručno obrazovanje, ali usljed nedostatka uslova radile su u školama, na fakultetima, kod poslodavaca, online preko Zoom i Teams aplikacije, kao i na ostale načine (mejlovima, telefonom, i sl.). Tokom prvog i drugog kvartala 2022. godine, završeni su i usvojeni sljedeći standardi zanimanja koji su prethodno, u skladu sa procedurom, pregledani od strane koordinatora i sa unijetim korekcijama poslani na mišljenje socijalnim partnerima i na usvajanje:

Sektor: Inženjerstvo i proizvodne tehnologije, podsektor: Mašinstvo

1. SZ Tehničar obrade rezanjem na konvencionalnim mašinama, nivo IV1
2. SZ Tehničar obrade rezanjem na CNC mašinama, nivo IV1
3. SZ Obradivač metala bušenjem, nivo III
4. SZ Obradivač metala struganjem, nivo III
5. SZ Obradivač metala glodanjem, nivo III
6. SZ Obradivač metala brušenjem, nivo III
7. SZ Pomoćnik obradivača metala na konvencionalnim mašinama, nivo II
8. SZ Operater na CNC mašinama, nivo III
9. SZ Pomoćnik operatera na CNC mašinama, nivo II
10. SZ Tehničar za dizajn u mašinstvu, nivo IV1
11. SZ Tehničar za kompjutersko konstruisanje u mašinstvu, nivo IV1

Sektor: Saobraćaj i komunikacije, podsektor: Saobraćaj, oblast: Drumski saobraćaj

12. Tehničar za prevoz putnika u drumskom saobraćaju, nivo IV1
13. Tehničar za transport tereta u drumskom saobraćaju, nivo IV1
14. Tehničar za bezbjednost u drumskom saobraćaju, nivo IV1
15. Tehničar za logistiku i intermodalni transport, nivo IV1
16. Vozač motornog vozila za prevoz putnika, nivo III
17. Vozač motornog vozila za transport tereta, nivo III
18. Pomoćnik u drumskom saobraćaju, nivo II

Sektor: Zdravstvo i socijalna zaštita, podsektor: Zdravstvo

- 19. Zdravstveni tehničar za rad u hospitalnim ustanovama, nivo IV1 i
- 20. Zdravstveni tehničar za rad u ustanovama primarne zdravstvene zaštite, nivo IV1
- 21. Zdravstveni tehničar za rad u predškolskim ustanovama, nivo IV1
- 22. Zdravstveni tehničar za rad u ustanovama za gerijatriju i palijativnu njegu, nivo IV1

Sektor: Rudarstvo, metalurgija i hemijska industrija, podsektor: Metalurgija

- 23. Tehničar industrije aluminijuma, nivo IV1
- 24. Tehničar industrije čelika, nivo IV1
- 25. Obradivač plemenitih metala i legura u tečnom stanju, nivo III
- 26. Obradivač plemenitih metala i legura u čvrstom stanju, nivo III

Sektor: Rudarstvo, metalurgija i hemijska industrija, podsektor: Grafičke tehnologije

- 27. Tehničar grafičke pripreme štampe, nivo IV1
- 28. Tehničar grafičke dorade štampe, nivo IV1
- 29. Tehničar štampe, nivo IV1
- 30. Operater grafičke dorade štampe, nivo III
- 31. Operater štampe, nivo III
- 32. Pomoćnik grafičkog tehničara, nivo II

Sektor: Turizam, trgovina i ugostiteljstvo, podsektor: Ugostiteljstvo

- 33. Barista, nivo III
- 34. Glavni konobar, nivo IV1 – izmjene i dopune
- 35. Glavni barmen, nivo IV1 – izmjene i dopune
- 36. Restoranski konobar, nivo III – izmjene i dopune
- 37. Barmen nivo III – izmjene i dopune
- 38. Servir, nivo II – izmjene i dopune
- 39. Pomoćnik barmena, nivo II – izmjene i dopune

Sektor: Poljoprivreda, prehrana i veterina, podsektor: Poljoprivreda

- 40. Tehničar stočarstva, nivo IV1
- 41. Tehničar voćarstva i vinogradarstva, nivo IV1

42. Tehničar ratarstva i povrtarstva, nivo IV1
43. Proizvođač u stočarskoj proizvodnji, nivo III
44. Voćar-Vinogradar, nivo III
45. Ratar-Povrtar, nivo III
46. Pomoćnik poljoprivrednog proizvođača, nivo II

Urađen nacrt standarda zanimanja i poslat na mišljenje socijalnim partnerima.

Sektor: Zdravstvo i socijalna zaštita, podsektor: Socijalna zaštita

47. Saradnik u socijalnoj inkluziji, nivo IV1

Ministarstvu prosvjete su poslani podaci o datumu usvajanja, broju odluke i broju Sl. lista Crne Gore svih standarda zanimanja koje treba proglašiti nevažećim. Novi standardi zanimanja su pripremljeni i poslani na objavu Službenom listu Crne Gore.

U IV kvartalu je započeta izrada sljedećih standarda zanimanja:

Sektor: Humanistika i umjetnost, podsektor: Umjetnost, oblast: Baletska umjetnost

1. Igrač klasičnog baleta, nivo IV1
2. Igrač savremenog baleta, nivo IV1

Sektor: Rudarstvo, metalurgija i hemijska industrija/Informaciona tehnologija/Humanistika i umjetnost:

3. Tehničar dizajna grafike u prostoru, nivo IV1
4. Tehničar dizajna u elektronskim medijima, nivo IV1
5. Tehničar dizajna u štampanim medijima, nivo IV1
6. Tehničar UX i UI dizajna, nivo IV1

Sektor: Inženjerstvo i proizvodne tehnologije (mašinstvo i obrada metala, elektrotehnika i automatizacija i dr.)

7. Bravar, nivo III
8. Zavarivač, nivo III

Sektor: Saobraćaj i komunikacije, podsektor: Saobraćaj, oblast: Željeznički saobraćaj

9. Tehničar tehničko kolske djelatnosti, nivo IV1
10. Nadzornik lokomotive, nivo IV1
11. Tehničar vuče, nivo IV1
12. Vozač motornog pružnog vozila, nivo III
13. Pomoćnik mašinovođe, nivo III
14. Mašinovođa manevre, nivo III
15. Vozač lokotraktora, nivo III
16. Mazač željezničkih voznih sredstava, nivo II
17. Pomoćni radnik za osovinske sklopove i ležaje, nivo II

18. Otpravnik vozova, nivo IV1
19. Transportni komercijalista, nivo IV1
20. Kondukter, nivo III
21. Vozovođa, nivo III
22. Saobraćajno transportni otpremnik, nivo III
23. Manevrista, nivo II
24. Saobraćajno transportni magacioner, nivo II

Sektor: Rudarstvo, metalurgija i hemijska industrija, podsektor: Hemijska industrija

25. Tehničar za kontrolu kvaliteta voda, nivo IV1
26. Tehničar za kontrolu kvaliteta vazduha, nivo IV1
27. Tehničar za kontrolu kvaliteta zemljišta, nivo IV1
28. Tehničar upravljanja otpadom, nivo IV1

1.2. IZRADA STANDARDA STRUČNIH KVALIFIKACIJA

U skladu sa prethodno utvrđenom dinamikom održan je veliki broj sastanaka radnih grupa za izradu standarda stručnih kvalifikacija. Radne grupe, koje su činili relevantni predstavnici privrede i obrazovanja, kao i predstavnici škola i fakulteta, radile su u prostorijama Centra za stručno obrazovanje, ali usljed nedostatka uslova radile su u školama, na fakultetima, kod poslodavaca, online preko Zoom i Teams aplikacije, kao i na ostale načine (mejlovima, telefonom, i sl.). Urađeni su i usvojeni sljedeći standardi stručnih kvalifikacija koji su prethodno, u skladu sa procedurom, pregledani od strane koordinatora i sa unijetim korekcijama poslani na usvajanje:

Sektor: Inženjerstvo i proizvodne tehnologije, podsektor: Mašinstvo

1. SZ Tehničar obrade rezanjem na konvencionalnim mašinama, nivo IV1
2. SZ Tehničar obrade rezanjem na CNC mašinama, nivo IV1
3. SZ Obradivač metala bušenjem, nivo III
4. SZ Obradivač metala struganjem, nivo III
5. SZ Obradivač metala glodanjem, nivo III
6. SZ Obradivač metala brušenjem, nivo III
7. SZ Pomočnik obradivača metala na konvencionalnim mašinama, nivo II
8. SZ Operater na CNC mašinama, nivo III
9. SZ Pomočnik operatera na CNC mašinama, nivo II
10. SZ Tehničar za dizajn u mašinstvu, nivo IV1
11. SZ Tehničar za kompjutersko konstruisanje u mašinstvu, nivo IV1

Sektor: Saobraćaj i komunikacije, podsektor: Saobraćaj, oblast: Drumski saobraćaj

12. Tehničar za prevoz putnika u drumskom saobraćaju, nivo IV1
13. Tehničar za transport tereta u drumskom saobraćaju, nivo IV1
14. Tehničar za bezbjednost u drumskom saobraćaju, nivo IV1
15. Tehničar za logistiku i intermodalni transport, nivo IV1
16. Vozač motornog vozila za prevoz putnika, nivo III
17. Vozač motornog vozila za transport tereta, nivo III
18. Pomoćnik u drumskom saobraćaju, nivo II

Sektor: Zdravstvo i socijalna zaštita, podsektor: Zdravstvo

19. Zdravstveni tehničar za rad u hospitalnim ustanovama, nivo IV1 i
20. Zdravstveni tehničar za rad u ustanovama primarne zdravstvene zaštite, nivo IV1
21. Zdravstveni tehničar za rad u predškolskim ustanovama, nivo IV1
22. Zdravstveni tehničar za rad u ustanovama za gerijatriju i palijativnu njegu, nivo IV1

Sektor: Rudarstvo, metalurgija i hemijska industrija, podsektor: Metalurgija

23. Tehničar industrije aluminijuma, nivo IV1
24. Tehničar industrije čelika, nivo IV1
25. Obradivač plemenitih metala i legura u tečnom stanju, nivo III
26. Obradivač plemenitih metala i legura u čvrstom stanju, nivo III

Sektor: Rudarstvo, metalurgija i hemijska industrija, podsektor: Grafičke tehnologije

27. Tehničar grafičke pripreme štampe, nivo IV1
28. Tehničar grafičke dorade štampe, nivo IV1
29. Tehničar štampe, nivo IV1
30. Operater grafičke dorade štampe, nivo III
31. Operater štampe, nivo III
32. Pomoćnik grafičkog tehničara, nivo II

Sektor: Turizam, trgovina i ugostiteljstvo, podsektor: Ugostiteljstvo

33. Barista, nivo III

U fazi izrade su sljedeći standardi stručnih kvalifikacija koji se rade na osnovu regionalno usaglašenog standarda kvalifikacije i regionalno usaglašenog standarda zanimanja:

Sektor: Poljoprivreda, prehrana i veterina, podsektor: Poljoprivreda

1. Tehničar stočarstva, nivo IV1
2. Tehničar voćarstva i vinogradarstva, nivo IV1
3. Tehničar ratarstva i povrtarstva, nivo IV1
4. Proizvođač u stočarskoj proizvodnji, nivo III
5. Voćar-Vinogradar, nivo III
6. Ratar-Povrtar, nivo III
7. Pomoćnik poljoprivrednog proizvođača, nivo II

1.3. IZRADA STANDARDA KVALIFIKACIJA NIVOA OBRAZOVANJA

U skladu sa prethodno utvrđenom dinamikom održani su sastanci radne grupe za izradu standarda kvalifikacija nivoa obrazovanja. Radna grupa, koju su činili relevantni predstavnici privrede i obrazovanja, kao i predstavnici škola u fakulteta, radila je u prostorijama Centra za stručno obrazovanje, ali uslijed nedostatka uslova radile su u školi i na fakultetu, kao i na ostale načine (mejlovima, telefonom, i sl.). Tokom drugog kvartala 2022. godine, završeni su i usvojeni sljedeći standardi kvalifikacija nivoa obrazovanja koji su prethodno, u skladu sa procedurom, pregledani od strane koordinatora i poslani na usvajanje:

Sektor: Inženjerstvo i proizvodne tehnologije, podsektor: Mašinstvo

1. CNC operater, nivo III
2. Obradivač metala rezanjem na konvencionalnim mašinama, nivo III
3. Tehničar za dizajn i kompjutersko konstruisanje u mašinstvu, nivo IV1
4. Tehničar za konvencionalne i CNC tehnologije mašinske obrade, nivo IV1

Sektor: Rudarstvo, metalurgija i hemijska industrija, podsektor: Metalurgija

5. Obradivač plemenitih metala i legura, nivo III
6. Tehničar metalurgije, nivo IV1

Sektor: Rudarstvo, metalurgija i hemijska industrija, podsektor: Grafičke tehnologije

7. Operater štampe i grafičke dorade, nivo III

8. Grafički tehničar, nivo IV1

Urađena je i revizija dva standarda kvalifikacija nivoa obrazovanja, usvojena 2017. godine, u cilju njihovog usaglašavanja sa ostalim standardima nivoa iz iste oblasti:

Sektor: Turizam, trgovina i ugostiteljstvo, podsektor: Ugostiteljstvo

9. Konobar, nivo III
10. Restorater, nivo IV1

U fazi izrade su sljedeći standardi kvalifikacija nivoa obrazovanja:

Sektor: Saobraćaj i komunikacije, podsektor: Saobraćaj, oblast: Drumski saobraćaj

1. Vozač motornog vozila, nivo III
2. Tehničar drumskog saobraćaja, nivo IV1

Sektor: Zdravstvo i socijalna zaštita, podsektor: Zdravstvo

3. Zdravstveni tehničar, nivo IV1

Sektor: Poljoprivreda, prehrana i veterina, podsektor: Poljoprivreda

1. Agrotehničar, nivo IV1
2. Poljoprivredni proizvođač, nivo III

1.4. IZRADA OBRAZOVNIH PROGRAMA

U skladu sa prethodno utvrđenom dinamikom održan je veliki broj sastanaka radne grupe za izradu obrazovnih programa. Radna grupa, koju su činili relevantni predstavnici privrede i obrazovanja, kao i predstavnici škola u fakulteta, radila je u prostorijama Centra za stručno obrazovanje, ali usljed neodstatka uslova radile su u školi i na fakultetu, kao i na ostale načine (mejlovima, telefonom, i sl.). Urađeni i u fazi usvajanja su sljedeći obrazovni programi koji su prethodno, u skladu sa procedurom, pregledani od strane koordinatora i sa unijetim korekcijama poslani na javnu raspravu, a zatim na usvajanje:

Sektor: Inženjerstvo i proizvodne tehnologije, podsektor: Mašinstvo

1. CNC operater, nivo III
2. Obradivač metala rezanjem na konvencionalnim mašinama, nivo III
3. Tehničar za dizajn i kompjutersko konstruisanje u mašinstvu, nivo IV1
4. Tehničar za konvencionalne i CNC tehnologije mašinske obrade, nivo IV1

Sektor: Rudarstvo, metalurgija i hemijska industrija, podsektor: Metalurgija

5. Obradivač plemenitih metala i legura, nivo III
6. Tehničar metalurgije, nivo IV1

Sektor: Rudarstvo, metalurgija i hemijska industrija, podsektor: Grafičke tehnologije

7. Operater štampe i grafičke dorade, nivo III
8. Grafički tehničar, nivo IV1

Urađena je i revizija dva obrazovna programa, usvojena 2017. godine, u cilju njihovog usaglašavanja sa ostalim obrazovnim programima iz iste oblasti:

Sektor: Turizam, trgovina i ugostiteljstvo, podsektor: Ugostiteljstvo

9. Konobar, nivo III
10. Restorater, nivo IV1

U fazi izrade su sljedeći obrazovni programi:

Sektor: Saobraćaj i komunikacije, podsektor: Saobraćaj, oblast: Drumski saobraćaj

1. Vozač motornog vozila, nivo III
2. Tehničar drumskog saobraćaja, nivo IV1

Sektor: Zdravstvo i socijalna zaštita, podsektor: Zdravstvo

3. Zdravstveni tehničar, nivo IV1

1.5. IZRADA PROGRAMA OBRAZOVANJA ZA STICANJE NACIONALNIH STRUČNIH KVALIFIKACIJA I ISPITNIH KATALOGA ZA NJIHOVU PROVJERU

U skladu sa utvrđenom dinamikom, predstavnici Odjeljenja za istraživanje i razvoj kvalifikacija, učestvovali su u izradi sljedećih programa obrazovanja za sticanje nacionalnih stručnih kvalifikacija i ispitnih kataloga za njihovu provjeru, koji se rade na osnovu prethodno urađenih i usvojenih modularizovanih obrazovnih programa ukoliko predstavljaju njihov dio:

PROGRAMI OBRAZOVANJA:

Sektor: Inženjerstvo i proizvodne tehnologije
Podsektor: Elektrotehnika

1. Serviser računara (nivo III) urađen na osnovu istoimenog standarda zanimanja i obrazovnog programa Elektrotehničar računarskih sistema i mreže

Sektor: Usluge

Podsektor: Tekstilstvo i kožarstvo

2. Konfektionar (nivo III) koji je urađen na osnovu istoimenog standarda zanimanja i obrazovnog programa Modni krojač (nivo III)
3. Pomoćnik konfektionara (nivo II) koji je urađen na osnovu istoimenog standarda zanimanja i obrazovnog programa Modni krojač (nivo III)

ISPITNI KATALOZI:

Sektor: Inženjerstvo i proizvodne tehnologije, Podsektor: Elektrotehnika

1. Serviser računara (nivo III)

Sektor: Turizam, trgovina i ugostiteljstvo

Podsektor: Ugostiteljstvo

2. Pomoćnik u kuhinji
3. Pripremač pica
4. Roštiljčija
5. Kuvar jednostavnih gastronomskih proizvoda
6. Mesar u ugostiteljstvu

Sektor: Građevinarstvo i uređenje prostora

Podsektor: Građevinarstvo

7. Pomoćnik izvođača građevinskih radova
8. Armirač
9. Izolater
10. Tesar
11. Zidar

Sektor: Informaciona tehnologija

12. Elektrotehničar za razvoj mobilnih aplikacija
13. Elektrotehničar za razvoj veb aplikacija

Sektor: Saobraćaj i komunikacije

Podsektor: Saobraćaj

14. Brodomašinski oficir na radnom nivou
15. Nautički oficir na radnom nivou

Sektor: Zdravstvo i socijalna zaštita

Podsektor: Zdravstvo

16. Kozmetičar za manikir i pedikir
17. Kozmetičar za njegu tijela

18. Kozmetički tehničar za masažu i tretmane tijela
19. Kozmetički tehničar za tretmane lica
20. Šminker
21. Personalni asistent

1.6. INICIJATIVE ZA RAZVOJ STRUČNIH KVALIFIKACIJA

U skladu sa svojim nadležnostima, predstavnici Odjeljenja su dali komentare i sugestije na sljedeće pristigle inicijative koje su doradene i poslate u proceduru:

1. NVO Juventas - Inicijativa za uvođenje zanimanja Saradnik u socijalnoj inkluziji (usvojena na Savjetu za kvalifikacije)
2. Ministarstvo unutrašnjih poslova i Uprava policije – Inicijativa za uvođenje zanimanja Policajac – Specijalac (razmatrana na Sektorskoj komisiji za Ekonomiju i pravo)

1.7. OBUKA ČLANOVA RADNIH GRUPA ZA IZRADU DOKUMENATA ZA RAZVOJ KVALIFIKACIJA (SZ, SK, SKN, OP, IK)

Na osnovu usvojenih programa koji se nalaze u Katalogu stručnog usavršavanja nastavnika koji se odnose na obuke radnih grupa koje učestvuju u izradi standarda stručnih kvalifikacija, standarda kvalifikacija nivoa obrazovanja i obrazovnih programa, izvršene su obuke svih članova, prema utvrđenoj dinamici izrade navedenih dokumenata. Obuke su vodili savjetnici Odjeljenja za istraživanje i razvoj kvalifikacija. Jedan broj obuka je organizovan online, a jedan uživo u prostorijama Centra za stručno obrazovanje. Obuke članova radnih grupa za izradu standarda stručnih kvalifikacija, standarda kvalifikacija nivoa obrazovanja i obrazovnih programa održane su iz oblasti:

- mašinstva i obrade metala
- zdravstva
- metalurgije
- grafičke tehnologije
- ugostiteljstva
- poljoprivrede
- drumskog saobraćaja
- baletske umjetnosti
- željezničkog saobraćaja
- zaštite životne sredine

- grafičkog dizajna

1.8. OBUKA NASTAVNIKA ZA IMPLEMENTACIJU MODULARIZOVANIH OBRAZOVNIH PROGRAMA

- U periodu od 24.08.2022. g. do 02.09.2022. g. predstavnici Odjeljenja za istraživanje i razvoj kvalifikacija su, zajedno sa dva trenera, organizovali i realizovali obuke nastavnika za implementaciju 65 modularizovanih obrazovnih programa, usvojenih u periodu od 2017. do 2021. godine. Prvi dan obuke je održan 24.08.2022. godine, online za sve nastavnike, a drugi dan obuke je održan uživo sa nastavnicima koji su bili podijeljeni na grupe po danima od 29.08. do 02.09.2022. Obuke su realizovane na osnovu programa za stručno usavršavanje nastavnika i stručnih saradnika objavljenog u važećem Katalogu. Obuku nastavnika za implementaciju obrazovnih programa zasnovanih na ishodima učenja je završilo **53 nastavnika** srednjih stručnih i mješovitih škola iz svih gradova Crne Gore.
- U periodu od 15.09.2022. g. do 24.09.2022. g. predstavnici Odjeljenja za istraživanje i razvoj kvalifikacija su, zajedno sa dva trenera, organizovali i realizovali naknadne obuke nastavnika za implementaciju 65 modularizovanih obrazovnih programa. Prvi dan naknadne obuke je održan 15.09.2022. godine, online za sve nastavnike, a drugi dan naknadne obuke je održan uživo sa nastavnicima koji su podijeljeni na grupe po danima od 19.09. do 24.09.2022. Naknadnu obuku nastavnika za implementaciju obrazovnih programa zasnovanih na ishodima učenja je završilo **109 nastavnika** srednjih stručnih i mješovitih škola iz svih gradova Crne Gore.
- Tokom obuka, nastavnicima su predstavljani propisi i procedure za razvoj kvalifikacija u stručnom obrazovanju, dokumenta za razvoj kvalifikacija u stručnom obrazovanju i njihova povezanost. Detaljno je predstavljena struktura obrazovnog programa, objašnjen koncept modula zasnovanih na ishodima učenja i kriterijumima za njihovu provjeru, uloga ključnih kompetencija i način njihovog dostizanja u okviru stručnih i izbornih modula. Nastavnicima su predstavljani novi formulari za planiranje vaspitno-obrazovnog rada (godišnji plan i plan realizacije ishoda učenja), nakon čega su ih oni, po grupama, popunjavali na primjerima pojedinih modula iz odgovarajućih obrazovnih programa. Na kraju, nastavnicima je predstavljen način ocjenjivanja ishoda učenja, evidentiranje časa, kao i ostale novine u Odjeljenjskoj knjizi. Nakon toga, nastavnici su popunjavali radne listove za

evidentiranje nastavnih časova i ocjenjivanje u novim odjeljenjskim knjigama. Nastavnicima je na obuci predstavljen novi formular za pripremu za čas nastavnika, kao i urađeni primjer i uputstvo za njegovo popunjavanje, a koji je usaglašen sa pedagozima/psiholozima i pojedinim nastavnicima srednjih stručnih i mješovitih škola. Sav materijal koji je korišćen na obuci, dat je nastavnicima u toku obuke i poslat je školama uz dopise. Materijal je uključivao: usvojene obrazovne programe, formulare za planiranje vaspitno-obrazovnog rada, uputstva za popunjavanje formulara, urađene primjere, uputstva za popunjavanje Odjeljenjske knjige, uputstva za ocjenjivanje i evidentiranje nastavnog časa u Odjeljenjskoj knjizi, kao i formular, urađeni primjer i uputstvo za popunjavanje pripreme za čas nastavnika.

1.9. OBUKA KOORDINATORA ZA PRAĆENJE IMPLEMENTACIJE MODULARIZOVANIH OBRAZOVNIH PROGRAMA

- Predstavnicima Odjeljenja za istraživanje i razvoj kvalifikacija su u periodu od 10. do 13. oktobra 2022. godine, u prostorijama Zavoda za školstvo, organizovali jednodnevne obuke novih koordinatora za praćenje realizacije modularizovanih obrazovnih programa u školskoj 2022/2023. godini. Obukama su prisustvovala **43 nova koordinatora** iz srednjih stručnih i mješovitih škola iz svih gradova Crne Gore, koji su bili podijeljeni u tri grupe.
- Koordinatorima je u uvodnim prezentacijama, predstavljen koncept rada koordinatora, pedagoga i nastavnika u srednjim stručnim i mješovitim školama. Kroz prezentaciju, koordinatori su upoznati sa obavezama, načinom rada i vođenjem evidencije, kao i ostalim aktivnostima za koje su zaduženi. U okviru prezentacije, predstavljen je primjer dobre prakse iz JU Srednja ekonomsko-ugostiteljska škola iz Bara: vođenje evidencije o predatim planovima, zapisnici sa sastanaka i izvještaji koordinatora, koordinatori su upoznati sa načinom organizovanja sastanaka sa nastavnicima koji realizuju stručne module i nastavnicima opšteobrazovnih predmeta koji realizuju nastavu u modularizovanim obrazovnim programima, akcionim planom koordinatora, kao i dokumentacijom za vođenje evidencije o planiranju nastavnika. U toku obuke, prisutnim koordinatorima, je predstavljen formular, urađeni primjer i uputstvo za popunjavanje pripreme za čas nastavnika, koja je nastala u saradnji predstavnika Centra za stručno obrazovanje i pedagoga/psihologa iz većine stručnih i mješovitih škola u Crnoj Gori.

1.10. OBUKA PEDAGOGA/PSIHOLOGA ZA PRAĆENJE IMPLEMENTACIJE MODULARIZOVANIH OBRAZOVNIH PROGRAMA

- Predstavnicima Odjeljenja za istraživanje i razvoj kvalifikacija su 12. septembra 2022. godine, u prostorijama Zavoda za školstvo, organizovali jednodnevnu obuku pedagoga/psihologa za praćenje realizacije modularizovanih obrazovnih programa. Obuka je realizovana na osnovu programa za stručno usavršavanje nastavnika i stručnih saradnika objavljenog u važećem Katalogu. Obuku pedagoga/psihologa za praćenje realizacije modularizovanih obrazovnih programa je završilo **14 pedagoga/psihologa** srednjih stručnih i mješovitih škola iz svih gradova Crne Gore.
- Pedagozima/psiholozima je u uvodnoj prezentaciji, predstavljena struktura obrazovnih programa i procedure za njihovu izradu, kao i koncept rada koordinatora u srednjim stručnim i mješovitim školama kroz instrukcije o radu koordinatora i vođenje evidencije o planiranju. U okviru prezentacije o vođenju pedagoške evidencije za modularizovane obrazovne programe, pedagozima/psiholozima je predstavljen koncept organizacije rada pedagoga/psihologa i načina vođenja evidencije o planiranju modularizovanih obrazovnih programa sa predlozima formulara. U skladu sa tim je predstavljen i pozitivan primjer vođenja pedagoške evidencije u JU Srednja medicinska škola u Podgorici.
- Nakon prezentacije o najčešćim nedostacima u izradi godišnjeg plana rada i plana realizacije ishoda učenja i upoznavanja sa novinama u formularima od ove školske godine, pedagozi/psiholozi su u toku tri radionice (Pregledanje zadatog plana realizacije ishoda učenja; Evidentiranje nastavnog časa za zadati plan realizacije i raspored časova; Upisivanje i izvođenje ocjena u odjeljenjskoj knjizi) imali priliku da isprave nedostatke u izradi planova realizacije ishoda učenja, da evidentiraju nastavne časove i da popune radni list za ocenjivanje, na konkretnim primjerima. Kroz diskusiju i prezentovanje urađenih vježbi, pedagozi/psiholozi su mogli da otklone pojedine nedoumice u vezi sa planiranjem nastave, evidentiranjem nastavnog časa i ocenjivanjem ishoda učenja. Posebno je u toku vježbi ukazano na pravilno upisivanje ocjena i njihovo izvođenje u odjeljenjskim knjigama. Na kraju obuke, prisutnim pedagozima/psiholozima je predstavljen formular, urađeni primjer i uputstvo za popunjavanje pripreme za čas nastavnika, koja je nastala u saradnji predstavnika Centra za stručno obrazovanje i pedagoga/psihologa iz većine stručnih i mješovitih škola u Crnoj Gori.

1.11. OBUKA EKSTERNIH EVALUATORA

- Predstavници Odjeljenja za istraživanje i razvoj kvalifikacija su 15.11.2022. godine, organizovali obuku eksternih evaluatora, online preko aplikacije Zoom, a prisustvovalo je **48 potencijalnih eksternih evaluatora** (nastavnika, direktora i pedagoga) iz srednjih stručnih i mješovitih škola iz više gradova u Crnoj Gori. Online obuka je održana kao drugi dio redovne obuke eksternih evaluatora koja je u nadležnosti Odjeljenja za kvalitet i KPR, a odnosi se na planiranje i realizaciju nastave od strane nastavnika u modularizovanim obrazovnim programima.
- Učesnicima obuke je kroz dokumentaciju pedagoga, planove nastavnika i popunjavanje Odjeljenjske knjige data sugestija o načinu korišćenja podataka iz Godišnjih planova rada (Gantogram) i Planova realizacije ishoda učenja (aktivnosti učenja za dostizanje ishoda), kao i njihovo povezivanje sa evidentiranjem časova i ocjenjivanjem stručnih modula. U skladu sa tim predstavljen je i novi formular za pripremu za čas nastavnika koji je rađen u saradnji sa pedagozima/psiholozima srednjih stručnih i mješovitih škola.

1.12. SAVJETOVANJE NASTAVNIKA OPŠTEOBRAZOVNIH PREDMETA KOJI REALIZUJU NASTAVU U MODULARIZOVANIM OBRAZOVNIM PROGRAMIMA

- Predstavnici Odjeljenja za istraživanje i razvoj kvalifikacija, zajedno sa predstavnicima Zavoda za školstvo, organizovali su 20.10.2022. godine zajedničko savjetovanje za nastavnike opšteobrazovnih predmeta koji realizuju nastavu u modularizovanim obrazovnim programima u školskoj 2022/2023. godini. Obuka je održana online preko aplikacije Zoom, a prisustvovalo je **115 nastavnika** iz srednjih stručnih i mješovitih škola Crne Gore iz sljedećih gradova: Podgorice, Nikšića, Kotora, Budve, Bara, Ulcinja, Berana, Rožaja, Petnjice, Bijelog Polja, Andrijevice i Žabljaka.
- Na savjetovanju su razmatrane sljedeće teme: Procedure za izradu obrazovnih programa u stručnom obrazovanju, Struktura obrazovnih programa zasnovanih na ishodima učenja (koncept opšteobrazovnih predmeta i stručnih modula), Planiranje obrazovno-vaspitnog rada u okviru opšteobrazovnih predmeta i stručnih modula, Popunjavanje odjeljenjske knjige, ocjenjivanje i evidentiranje časa u odjeljenjskoj knjizi i Tekuća pitanja.
- U okviru savjetovanja, nastavnici su upoznati sa konceptom modularne nastave zasnovane na ishodima učenja (opšteobrazovni predmeti i stručni moduli), kao i standardima zanimanja, standardima kvalifikacija i obrazovnim programima koji su usvojeni u prethodnom periodu. U toku online obuke

nastavnici su upoznati sa načinom popunjavanja, ocjenjivanja i evidentiranja časova u Odjeljenjskoj knjizi. Nastavnicima je ukazano na značaj zajedničkog planiranja nastavnika opšteobrazovnih predmeta i stručnih modula u okviru istog obrazovnog programa, kao i na značaj dostizanja ključnih kompetencija. O temama je vođena i diskusija u kojoj su učesće uzeli nastavnici i predstavnici Centra za stručno obrazovanje i Zavoda za školstvo.

1.13. RAD SA KOORDINATORIMA ZA PRAĆENJE IMPLEMENTACIJE MODULARIZOVANIH OBRAZOVNIH PROGRAMA

- Tokom I i II kvartala, predstavnici Odjeljenja za istraživanje i razvoj kvalifikacija su nastavili savjetodavni rad sa koordinatorima za praćenje realizacije modularizovanih obrazovnih programa za školsku 2021/22. godinu, u okviru aplikacije Microsoft Teams. Komunikacija sa koordinatorima se obavljala kontinuirano putem aplikacije, kao i putem telefona, mejla i lično. U okviru aplikacije Teams postavljeni su i materijali koji se odnose na obavještenja od značaja za koordinate, katalozi, materijal za nastavu, priručnici, kao i novi folderi za postavljanje planova koji se realizuju u školskoj 2021/22. godini.
- Koordinatori su u januaru odgovarali na upitnik koji je kreiran u aplikaciji MS Forms i poslat svim školama sa ciljem dobijanja preciznijih informacija o realizaciji modularizovanih obrazovnih programa. Školske 2021/22. godine, u sistemu se nalazi 195 koordinatora iz 42 škole pri čemu je jedan broj koordinatora zadužen za dva ili tri obrazovna programa. Izvještaj je popunilo ukupno 168 koordinatora. U februaru je urađena detaljna analiza na osnovu odgovora iz upitnika i pripremljen je sastanak za II kvartal.
- Predstavnici Odjeljenja za istraživanje i razvoj kvalifikacija su 06. i 07. aprila 2022. godine, organizovali sastanke koordinatora za praćenje implementacije modularizovanih obrazovnih programa u školskoj 2021/2022. godini. Sastanci su održani online preko aplikacije Zoom, a prisustvovalo je 118 od ukupno 176 koordinatora srednjih stručnih i mješovitih škola iz svih gradova Crne Gore. Na sastancima je predstavljena analiza izvještaja koje su koordinatori poslali predstavnicima Odjeljenja za istraživanje i razvoj kvalifikacija, a koji su uključivali odgovore na pitanja vezana za praćenje realizacije modularizovanih obrazovnih programa u srednjim stručnim i mješovitim školama. Pitanja u upitniku su se odnosila na rad samih koordinatora, njihovu saradnju sa nastavnicima, pedagogima i upravom škole. U okviru upitnika, koordinatori su imali priliku da opišu pozitivne primjere saradnje, kao i probleme na koje nailaze u svom radu,

kao i da iznesu svoje mišljenje o nedostacima i prednostima realizacije modularizovanih obrazovnih programa. Koordinator iz JU Srednja pomorska škola Kotor je prezentovao promjenljivi raspored časova, kao primjer dobre prakse iz svoje škole, a koji se temelji na sedmičnim izmjenama u skladu sa dogovorom nastavnika koji realizuju stručne module. Tokom sastanaka, koordinatori su upoznati sa konceptom rada i komunikacije preko aplikacije Teams, načinom postavljanja godišnjih planova rada koji su urađeni po novim obrascima u okviru obrazovnih programa. Predložen je i način usklađivanja godišnjih planova po razredima i obrazovnim programima. Koordinatorima je ostavljena mogućnost da preko Tima koordinatora u aplikaciji TEAMS, uspostave međusobnu saradnju i da uvijek mogu inicirati dodatne sastanke koordinatora ukoliko smatraju da je to potrebno.

- Prezentacije o najčešćim nedostacima u Godišnjim planovima rada i Planovima realizacije ishoda učenja i o postavljanju Godišnjih planova u Tim koordinatora, postavljene su u Timu koordinatora i proslijeđene na e-mail adrese koordinatora koji su za to izrazili želju.
- Koordinatori su na sastancima upoznati sa izradom predloga za Pripremu za čas nastavnika, koja je usklađena sa pedagozima/psiholozima i koja će biti proslijeđena školama od septembra.
- U Timu koordinatora, u okviru aplikacije MS Teams, postavljene su prezentacije o najčešćim nedostacima u Godišnjim planovima rada i Planovima realizacije ishoda učenja, kao i o postavljanju Godišnjih planova u Tim koordinatora.
- Koordinatori su na sastancima upoznati sa izradom predloga za Pripremu za čas nastavnika koja je usklađena sa pedagozima/psiholozima i koja je proslijeđena školama u septembru.
- Tokom III kvartala, pripremljen je Forms upitnik za koordinateure za praćenje implementacije modularizovanih obrazovnih programa za školsku 2022/2023. godinu i informacija o roku za popunjavanje upitnika je poslata školama. Na osnovu popunjenog formulara, utvrđen je broj novih koordinatora za školsku 2022/2023. godinu i pripremljena obuka sa radionicama koje su planirane za oktobar 2022. godine.

1.14. RAD SA PEDAGOZIMA/PSIHOLOZIMA

- Nastavljena je saradnja sa pedagozima/psiholozima u okviru Tima pedagoga/psihologa, koji je formiran u aplikaciji MS Teams.

- U cilju saradnje sa pedagozima/psiholozima urađen je upitnik u okviru aplikacije MS Forms. Nakon popunjenog upitnika od strane većine pedagoga/psihologa predstavnici Odjeljenja za istraživanje i razvoj kvalifikacija su napravili detaljnu analizu koju su predstavili na online sastanku održanom 28.02.2022. godine.
- Na sastanku je prisutnim pedagozima/psiholozima predstavljen predlog jedinstvenog formulara za neposrednu pripremu za čas nastavnika, kako bi dali sugestije prije izrade finalne verzije koja će biti poslata školama.
- Na osnovu komentara i sugestija velikog broja pedagoga/psihologa, predstavnici Odjeljenja za istraživanje i razvoj kvalifikacija su napravili konačnu verziju formulara pripreme za čas i uputstvo za popunjavanje pripreme. U skladu sa uputstvom urađen je primjer popunjene pripreme za čas.
- Održano je savjetovanje školskih pedagoga i psihologa vezano za primjenu novih formulara za individualne razvojno-obrazovne planove (IROP) za rad sa djecom sa posebnim obrazovnim potrebama u srednjim stručnim školama.

1.15. RAD SA NADARENIM UČENICIMA I UČENICIMA SA POP

- Kontinuirano je vođena evidencija i vršen redovan uvid u Rješenja o usmjeravanju djece sa POP.
- Vršeno je kontinuirano praćenje i savjetovanje stručnih službi po pitanjima individualizacije nastave, izrade tranzicionih planova, pedagoške dokumentacije za djecu sa POP.
- U saradnji sa Zavodom za školstvo je urađen i sproveden upitnik za predstavnike školskih timova osnovnih i srednjih škola koji pružaju podršku nadarenim učenicima, na osnovu kog je urađena analiza rezultata.
- Održano je online savjetovanje (17.06.2022.) preko Zoom aplikacije za predstavnike školskih timova, prezentovani su rezultati upitnika i primjeri pozitivne prakse škola.
- Formiran je Tim „Školski timovi za pružanje podrške nadarenim učenicima“ preko aplikacije MS Teams.
- Za Prosvjetni rad su poslani odgovori na pitanja novinarke o podršci koju Centar za stručno obrazovanje pruža nadarenim učenicima. Tekst je objavljen u Prosvjetnom radu u oktobru 2022.
- Školama je poslat zahtjev da Centru dostave izvještaje o radu sa nadarenim učenicima za prethodnu školsku godinu, kao i planove rada sa nadarenim učenicima za tekuću školsku godinu. U toku je analiza prikupljenih podataka i priprema izvještaja.

- U okviru projekta UNICEF-a, u junu 2022. godine održano je online savjetovanje svih škola u primjeni indeksa inkluzivnosti, nakon čega su škole pripremale Akcione planove za inkluzivni razvoj škole. Predstavnicu Odjeljenja je u ovoj aktivnosti učestvovala u dijelu da od srednjih stručnih škola sakupi pripremljene akcione planove.
- Uz podršku UNICEF-a izvršena je analiza postojećeg formulara za individualni razvojno-obrazovni plan (IROP) i sačinjen je predlog revidiranog obrasca, s ciljem da se rad nastavnika pojednostavi sa administrativne strane, a da se usaglasi sa postojećim formularima za planiranje nastave. Predstavnicu Odjeljenja učestvovali su u ovom procesu u dijelu davanja sugestija na formular. Finalni predlog je usvojen na Nacionalnom savjetu u decembru 2022. god., predstavljen je školama na online sastanku i očekuje se njegova primjena u drugom polugodištu 2022/2023. god. Kao podrška nastavnicima i stručnim službama škola, u pripremi je od strane Odjeljenja uputstvo za primjenu novog formulara.

1.16. KARIJERNA ORIJENTACIJA I PROMOCIJA STRUČNOG OBRAZOVANJA

- Predstavnicu Odjeljenja za istraživanje i razvoj kvalifikacija je učestvovala drugom online sastanku, na temu Analiza podrške karijernom razvoju u Crnoj Gori koji je organizovala Evropska fondacija za obuku (ETF). Na sastanku je predstavljen Nacionalni izvještaj sa pregledom sistema podrške razvoju karijere u Crnoj Gori, kao i primjeri dobre prakse sistema podrške karijernom razvoju u svim zemljama na Zapadnom Balkanu. Prisutni su imali priliku da se uključe i razgovaraju o mjerama unapređenja sistema podrške razvoju karijere i daljim prioriternim aktivnostima u okviru karijernog vođenja i savjetovanja.
- U cilju promocije stručnog obrazovanja urađen je promotivni spot za koji su predstavnici Odjeljenja za istraživanje i razvoj kvalifikacija pripremili tekst i predlog scenarija. Za potrebe promocije, dogovoreno je emitovanje spota na državnim i lokalnim televizijama. U okviru kampanje „Stručno je ključno“ predstavnici Odjeljenja su predstavili nove programe za narednu školsku godinu i pojasnili prednosti važeće metodologije za različite kategorije učenika. Promotivni letak i spot su pripremljeni za sajt Centra za stručno obrazovanje, poslati školama, poslati školskim portalima i sr.
- Predstavnicu Odjeljenja za istraživanje i razvoj kvalifikacija prisustvovala je događaju Evropska noć istraživača – Oblikuj budućnost, 30.09.2022.

godine, koji je organizovala Fondacija za promovisanje nauke – PRONA i JU Prirodnjački muzej Crne Gore u okviru Festivala nauke. Na manifestaciji posvećenoj nauci i naučnim dostignućima iz različitih oblasti, kroz eksperimente, interaktivne prezentacije, otvorene laboratorije, naučne tribine i makete inovativnih rješenja, učenici osnovnih i srednjih škola, imali su priliku da se upoznaju sa naučnim dostignućima i promjenama koje donose nove tehnologije na pristupačan, interaktivan i zanimljiv način. Takođe su imali priliku da dobiju detaljnije informacije o inovacijama vezanim za oblasti koja ih posebno interesuje.

- U saradnji sa Odjeljenjem za obrazovanje odraslih i predstavnicama Ministarstva prosvjete i Zavoda za školstvo, predstavnice Odjeljenja su učestvovala u pripremi i realizaciji radionice na temu karijernog savjetovanja. Cilj radionice bio je osnaživanje vaspitno-obrazovnih ustanova i licenciranih organizatora obrazovanja odraslih za pružanje integrativne usluge karijernog vođenja i savjetovanja učenicima tj. polaznicima. Učesnicima je predstavljen sistem karijerne orijentacije u vaspitno-obrazovnom sistemu, analiziran je rad timova, prepreke i izazovi sa kojima se suočavaju i podrška koju je potrebno pružiti školama kako bi još kvalitetnije pružale uslugu karijernog vođenja i savjetovanja svojim učenicima, tj. polaznicima programa za obrazovanje odraslih. Poseban akcenat stavljen je na podršku koju je potrebno osnažiti kad su djeca sa posebnim obrazovnim potrebama u pitanju. Predstavljena je nova usluga karijernog medijatora i učesnici su dali svoje predloge, vizije kako bi ta usluga mogla da funkcioniše na najbolji način, kako bi se povećalo zapošljavanje osoba sa invaliditetom.

1.17. SAVJETODAVNA PODRŠKA ŠKOLAMA U REALIZACIJI MODULARIZOVANIH OBRAZOVNIH PROGRAMA

- Tokom godine, nastavljen je savjetodavni rad sa nastavnicima iz pojedinih oblasti u okviru timova formiranih u aplikaciji Microsoft Teams (Tim nastavnika elektrotehnike i informacione tehnologije, Tim nastavnika mašinstva i mehatronike, Tim nastavnika muzičke umjetnosti, Tim nastavnika ekonomije i prava). Nastavnici su putem ove aplikacije informisani o tekućim aktivnostima. Timovima kontinuirano koordiniraju savjetnici u Odjeljenju za istraživanje i razvoj kvalifikacija.
- Dopunjen je tim Pedagoga/Psihologa koji je formiran 2021. godine. U okviru tima nastavljena je saradnja sa pedagozima/psiholozima. U okviru Tima

pedagoga/psihologa nastavljena je saradnja na izradi pripreme za čas u skladu sa predlozima pedagoga/psihologa.

- Tokom I kvartala 2022. godine, obavljena je posjeta JU Srednja stručna škola „Ivan Uskoković“ Podgorica, 09.02.2022. godine. U Srednjoj stručnoj školi „Ivan Uskoković“ - Podgorica, realizuje se nastava iz šest modularizovanih obrazovnih programa: Mehničar energetskih postrojenja, nivo III; Automehaničar, nivo III; Instalater termotehničkih sistema, nivo III; Tehničar automehatronike, nivo IV1; Tehničar za špediciju, carinu i organizaciju transporta, nivo IV1 i Tehničar automehatronike, nivo IV1. Obavljen je razgovor sa v.d. direktora i pedagogicom škole, a u prisustvu pedagogice, izvršeno je pregledanje Godišnjih planova rada i Planova realizacije ishoda učenja nastavnika. Date su preporuke za uklanjanje nedostataka u planiranju nastave. Održan je sastanak sa koordinatorima za implementaciju modularizovanih obrazovnih programa, na kojem se razgovaralo o nedostacima u izradi planova, nepravilnostima u popunjavanju odjeljenjskih knjiga, kao i o procesu ocjenjivanja ishoda učenja u okviru modula. Sa direktoricom, pedagogom i koordinatorima, razgovarano je i o načinu organizovanja praktične nastave u okviru stručnih modula. Evidentirane su sve teškoće na koje su koordinatori i uprava škole ukazali, a koje su zapažene u procesu implementacije modularizovanih obrazovnih programa. Posjeta je bila savjetodavnog karaktera, na kojoj su prikupljene informacije koje su važne za rad nastavnika i koordinatora u cilju boljeg planiranja nastavnog procesa. Koordinatorima i stručnim službama škola je sugerisano da svu pomoć i podršku, koja im je potrebna, mogu dobiti od Centra za stručno obrazovanje u skladu sa nadležnostima.
- U toku prvog kvartala 2022. godine školama je, prema upućenim zahtjevima, pružena informacija i savjet u vezi postupanja u odnosu na obrazovanje učenika sa posebnim obrazovnim potrebama i načinu praćenja i podsticanja njihovog postignuća.
- Tokom II kvartala 2022. godine, obavljene su posjete JU Srednja mješovita škola Golubovci, 06.06.2022. godine i JU Gimnazija Tuzi, 07.06.2022. godine.
- U Srednjoj mješovitoj školi Golubovci, realizuje se nastava iz pet modularizovanih obrazovnih programa: Frizer, nivo III; Konobar, nivo III; Kuvar, nivo III; Ekonomski tehničar, nivo IV1 i Veterinarski tehničar, nivo IV1. Obavljen je razgovor sa v.d. direktora i pedagogicom škole, a u prisustvu pedagogice izvršeno je pregledanje godišnjih planova rada i planova realizacije ishoda učenja nastavnika i date su preporuke za uklanjanje nedostataka u planiranju nastave.

Na sastanku je razgovarano o nedostacima koji su zapaženi u planiranju nastave i ocjenjivanju nastavnika, kao i o problemima i zapažanjima koordinatora o procesu realizacije obrazovnih programa.

- U Gimnaziji „25. maj“ Tuzi, realizuje se nastava iz dva modularizovana obrazovna programa: Prodavač, nivo III i Hotelsko-turistički tehničar, nivo IV1. Obavljen je razgovor sa v.d. direktora i pedagogicom škole, a u prisustvu pedagogice, izvršeno je pregledanje godišnjih planova rada i planova realizacije ishoda učenja nastavnika i date su preporuke za uklanjanje nedostataka u planiranju nastave.
- Tokom pripreme i realizacije završnog ispita u školama, predstavnici Odjeljenja za istraživanje i razvoj kvalifikacija, pružali su kontinuiranu savjetodavnu podršku školama.
- Tokom IV kvartala 2022. godine, obavljene su posjete JU Umjetnička škola za muziku i balet „Vasa Pavić“ Podgorica, 24.10.2022. godine i i JU Srednja mješovita škola „Danilo Kiš“ Budva, 04.11.2022. godine.
- U Umjetničkoj školi za muziku i balet „Vasa Pavić“ Podgorica, realizuje se nastava iz dva modularizovana obrazovna programa: Muzički saradnik, nivo IV1 i Muzički izvođač, nivo IV1. Nakon razgovora sa direktorom i pedagogicom, obavljen je razgovor i sa koordinatorima za praćenje realizacije modularizovanih obrazovnih programa i ukazano je na nedostatke koji su uočeni u godišnjim planovima rada i planovima realizacije ishoda učenja. Koordinatorima su obavijestili predstavnike Centra za stručno obrazovanje, da nastavnici u većini slučajeva ne predaju planove i ne vrše ispravke na koje su im ukazali u predviđenim rokovima. U razgovoru sa više nastavnika koji realizuju modularizovanu nastavu u školi, predstavnici Centra za stručno obrazovanje su upoznati sa problemima na koje nastavnici nailaze u planiranju nastave.
- U JU Srednja mješovita škola „Danilo Kiš“ Budva, nastava se realizuje iz šest modularizovanih obrazovnih programa: Poslastičar, nivo III, Kuvar, nivo III, Restorater, nivo IV1, Gastronom, nivo IV1, Hotelsko-turistički tehničar, nivo IV1 i Ekonomski tehničar, nivo IV1. Nakon pregledanja registratora i odjeljenjskih knjiga, obavljen je razgovor sa direktorom, koordinatorima za praćenje realizacije modularizovanih obrazovnih programa i manjim brojem nastavnika i tom prilikom je ukazano na nedostatke koji su uočeni u godišnjim planovima rada, planovima realizacije ishoda učenja i odjeljenjskim knjigama. Koordinatorima su obavijestili predstavnike Centra za stručno obrazovanje, da nastavnici nisu ažurni u predaji planova i da najčešće ne vrše ispravke na koje su im ukazali u predviđenim rokovima.

1.18. UČEŠĆE U PRIPREMI STRUČNOG I ZAVRŠNOG ISPITA UČENIKA

- Predstavnici Odjeljenja za istraživanje i razvoj kvalifikacija su 07.03.2022. godine, organizovali sastanak sa direktorima, a 11.03.2022. godine, sastanak sa nastavnicima srednjih stručnih i mješovitih škola u vezi sa organizacijom završnih ispita u školskoj 2021/2022. godini za modularizovane obrazovne programe i obrazovne programe koji su usvojeni prije 2017. godine. Sastanci su održani online preko aplikacije „Zoom“.
- Sastanak direktora srednjih stručnih i mješovitih škola je održan 07.03.2022. godine. Na sastanku je prikazana prezentacija o sadržini, načinu polaganja i organizaciji završnih ispita u srednjim stručnim i mješovitim školama. Nakon prezentacije, direktorima je predstavljen planirani način rada sa širim i užim timovima na izradi jedinstvene baze pitanja i odgovora koji će naknado od strane Centra za stručno obrazovanje biti proslijedeni svim školama kako bi škole pripremile test za polaganje završnog ispita. Direktori su upoznati sa planiranim državnim takmičenjima iz različitih sektora u organizaciji Centra za stručno obrazovanje, kao i aktivnostima vezanim za projekat „Povezani kroz mobilnost“ koje su se odvijale u Centru za stručno obrazovanje, a odnose se na dvonedjeljnu obuku predstavnika Centra, nastavnika i učenika koji su odabrani za učešće u ovom projektu.
- Nakon sastanka sa direktorima, Centar za stručno obrazovanje je 11.03.2022. godine, organizovao online sastanak prethodno formiranih širih timova nastavnika srednjih stručnih i mješovitih škola. Tema sastanka je bila organizacija završnog ispita u okviru 13 modularizovanih obrazovnih programa u školskoj 2021/2022. godini: Elektroinstalater, Monter elektronske komunikacione infrastrukture, Konobar, Kuvar, Prodavač, Frizer, Modni krojač, Proizvođač prehrambenih proizvoda, Vodoinstalater, Kozmetičar, Pekar, Operater hemijskih procesa i ispitivanja i Izvođač građevinskih radova. Nastavnicima su date preporuke za izradu pitanja i odgovora koji će se koristiti za izradu testa za završni ispit. Na sastanku je predloženo da bazu sa pitanjima i odgovorima, formiraju nastavnici koji čine uže timove, a čiji su članovi odabrani za svaki obrazovni program posebno. Baza pitanja i odgovora će se raditi na osnovu pitanja i odgovora koje će škole pojedinačno dostaviti Centru za stručno obrazovanje. Nastavnicima je naglašeno da učenicima treba dostaviti ishode učenja i kriterijume koji će biti zastupljeni na testu, a nalaze se u Ispitnom katalogu. Preporuka Centra za stručno obrazovanje je da učenicima treba pružiti podršku u pripremanju završnog ispita u vidu određenog broja časova ili konsultacija.

- Nakon održanih online sastanaka sa direktorima i širim timovima nastavnika srednjih stručnih i mješovitih škola u prethodnom kvartalu, nastavljen je rad na izradi baza pitanja i odgovora za završni ispit.
- Drugi sastanak širih timova nastavnika srednjih stručnih i mješovitih škola, održan je 05.04.2022. godine i na njemu je prisustvovalo 37 nastavnika. Na osnovu uvida u materijal koji je upućen od strane nastavnika koji čine šire timove, dogovoren je rok za slanje materijala za formiranje baza pitanja i odgovora za završni ispit, do 11.04.2022. godine.
Na predlog nastavnika, formirani su užji timovi nastavnika za sve modularizovane obrazovne programe za koje se realizuje završni ispit ove školske godine. Zadatak timova je da na osnovu prikupljenog materijala formiraju baze pitanja i odgovora za završni ispit. Predloženi način rada užih timova je prezentovan na sastanku, na kome su date smjernice za izradu baza, kao i templejti za baze pitanja i odgovora. Formiranje baza pitanja i odgovora je predviđeno za kraj aprila.
- Treći sastanak timova nastavnika srednjih stručnih i mješovitih škola zaduženih za izradu baza pitanja i odgovora za završni ispit, održan je 18.05.2022. godine i sastanku je prisustvovalo 49 nastavnika. Na sastanku je prezentovan izvještaj o radu užih timova nastavnika, koji su bili zaduženi za formiranje jedinstvenih baza pitanja i odgovora po obrazovnim programima. Nastavnicima je predstavljen templejt obrasca za test i ključ testa, kao i način unošenja podataka u isti. Ovi obrasci su proslijeđeni direktorima škola zajedno sa jedinstvenim bazama pitanja i odgovora u dogovorenim terminima za izradu testa. Na sastanku je utvrđen ukupan broj pitanja na testu, kao i broj lakih, srednje teških i teških pitanja, po obrazovnim programima, kao i bodovna lista za ocjenjivanje učenika. U otvorenoj diskusiji svih učesnika, postignut je dogovor za pojedine obrazovne programe, da se radi jedinstveni test za sve škole, dok je za manji broj obrazovnih programa odlučeno da ga škole samostalno rade, na osnovu jedinstvenih baza pitanja i odgovora. Na kraju sastanka je dogovorena dinamika rada širih i užih timova.
- U periodu od 01. do 04.06.2022. godine uz podršku Centra održani su online sastanci nastavnika koji su radili na izradi jedinstvenih testova za obrazovne programe: Frizer, Prodavač, Elektroinstalater i Monter elektronske komunikacione infrastrukture.
- U periodu od 06. do 10.06.2022. godine Centar je intenzivno imao komunikaciju sa školama u cilju praćenja izrade testova za završni ispit koji se održao 11.06.2022. godine.

- Predstavnicima Odjeljenja su učestvovali i u realizaciji maturalnog ispita iz Crnogorskog/ srpskog, bosanskog i hrvatskog jezika i književnosti u svojstvu supervizora u različitim stručnim školama.

1.19. UČEŠĆE U IZRADI MATERIJALA I UPUTSTAVA ZA NASTAVNIKE

- Tokom I kvartala 2022. godine predstavnici Odjeljenja za istraživanje i razvoj kvalifikacija su učestvovali u izradi novog formulara, primjera i uputstva za izradu neposredne pripreme za čas. Priprema za čas je usaglašena sa pedagozima/ psiholozima srednjih stručnih škola koji su davali sugestije i predloge tokom nekoliko sastanaka.
- Tokom jula 2022. godine, urađena je detaljna analiza i pripremljeno stručno mišljenje na predlog novog formulara za IROP za nastavnike srednjih škola. Predstavnici Odjeljenja su dali predloge za izmjene i dopune formulara za IROP.
- Tokom jula 2022. godine, urađena je izmjena i dopuna uputstava za izradu godišnjeg plana rada, plana realizacije ishoda učenja, neposredne pripreme za čas, kao i uputstva za popunjavanje odjeljenjske knjige.
- Predstavnici Odjeljenja su učestvovali u pripremi materijala za MEIS portal u dijelu Modularno Ocjenjivanje po ishodima, kao i u definisanju scenarija za video zapise koji će biti dostupni nastavnicima u vidu uputstava.

1.20. SERVIS CENTAR PREDUZEĆA ZA VJEŽBU

Tokom I i II kvartala 2022. godine, koordinatori Servis centra preduzeća za vježbu realizovali su sljedeće aktivnosti:

1. Redovno praćenje rada školskih preduzeća za vježbu. Analiza rezultata poslovanja preduzeća, broj obavljenih transakcija na nacionalnom i međunarodnom nivou, dostavljanje izvještaja o radu, PDV prijava i dr.
2. Organizacija učešća crnogorskih preduzeća za vježbu na međunarodnim online sajmovima preduzeća za vježbu.
3. Obavljena je email komunikacija sa EUROOPEN predstavnicima.
4. Priprema međunarodnog projekta sa EUROOPEN predstavnicima.
5. Izvršena je kontrola poslovanja, broj obavljenih nacionalnih i međunarodnih transakcija, podnošenja finansijskih izvještaja, prijava i dr.

6. Pružena je pomoć preduzećima za vježbu oko popunjavanja prijave za učešće na online međunarodnom sajmu preduzeća za vježbu koji je organizovan u Bugarskoj od 27 do 29. aprila.
7. Tokom trećeg kvartala, koordinatori Servis centra preduzeća za vježbu su pripremili informaciju za učenike i nastavnike u vezi registracije preduzeća za vježbu i otvaranja žiro računa u školskoj 2022/2023. godini.
8. Tokom četvrtog kvartala, koordinatori Servis centra preduzeća za vježbu izvršili su registraciju 50 preduzeća za vježbu i otvorili žiro račune za svako preduzeće.
9. Izvršena je analiza realizovanih transakcija preduzeća za vježbu za period od septembra do decembra 2022. godine. O poslovanju preduzeća za vježbu, objavljena je vijest na sajtu Servis centra preduzeća za vježbu.

2. USPOSTAVLJANJE SISTEMA OSIGURANJA KVALITETA U STRUČNOM OBRAZOVANJU NA NACIONALNOM NIVOU I NIVOU ŠKOLA, U SKLADU SA EQAVET-OM

U PERIODU JANUAR- DECEMBAR 2021. GODINE ODJELJENJE JE ANGAŽOVANO NA:

- Eksternom utvrđivanju kvaliteta vaspitno-obrazovnog rada stručnih i mješovitih škola;
- Unapređenju metodologije za eksterno utvrđivanje kvaliteta obrazovno vaspitnog rada ustanova stručnog i obrazovanja odraslih;
- Obuci savjetnika za eksterno utvrđivanje kvaliteta nastave;
- Podršci školama u realizaciji interne evaluacije;
- Učešću u komisijama;
- Analizi i komentarisanju na starteška i zakonska dokumenta;
- Učešću na konferencijama, seminarima, radionicama u inostranstvu i Crnoj Gori.
- Planiranju, organizaciji i realizaciji obuka za nastavnike i direktore;
- Učestvovanju i praćenju Foruma ETF-a za unapređenje i održavanje kvaliteta stručnog obrazovanja, učestvovanje na konferencijama EQAVET-a;
- Praćenje završnih ispita.
- Obilazak poslodavaca i utvrđivanje materijalnih i kadrovskih uslova za uključivanje poslodavaca u dualno obrazovanje;

2.1. UTVRĐIVANJE KVALITETA OBRAZOVNO-VASPITNOG RADA

Na osnovu Opšteg zakona o obrazovanju i Pravilnika o sadržaju, obliku i načinu utvrđivanja kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada u ustanovama određeno je da se utvrđivanje kvaliteta vrši najmanje jedanput u periodu od četiri godine. Odjeljenje za evaluaciju je planiralo aktivnosti u cilju ispunjenja zakonskih uslova.

Urađen plan nadzora za 2022. godinu.

Realizovana je eksterna evaluacija Policijske akademije u Danilovgradu. Pripremljeni su odgovarajući izvještaji i date preporuke za dvije pilot evaluacije koje su realizovane krajem decembra 2021. godine.

Realizovana eksterna evaluacija JU Srednja mješovita škola „25 maj“ Tuzi, JU Srednja stručna škola Cetinje. Pripremljeni su odgovarajući izvještaji i date preporuke za unapređenje rada škola.

U drugoj polovini kalendarske godine realizovana eksterna evaluacija u JU Srednja pomorska škola Kotor, JU Gimnazija Kotor, JU Srednja stručna škola Berane, JU Srednja mješovita škola Golubovci, JU Srednja elektro-ekonomska škola Bijelo Polje. Sve evaluacije u toku 2022. godine su urađene u skladu sa novom Metodologijom o utvrđivanju i obezbjeđenju kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada u ustanovama i Pravilniku o sadržaju, oblicima i načinu utvrđivanja kvaliteta u obrazovno-vaspitnom radu ustanova. Pripremljeni su odgovarajući izvještaji i date preporuke.

2.2. UNAPREĐENJE METODOLOGIJE ZA EKSTERNO UTVRĐIVANJE KVALITETA OBRAZOVNO – VASPITNOG RADA USTANOVA STRUČNOG I OBRAZOVANJA ODRASLIH

Na predlog Zavoda za školstvo radi se unapređenje Metodologije za obezbjeđenje i unapređenje kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada u ustanovama koja je usvojena od strane Ministarstva. U saradnji Centra i Zavoda za školstvo osim, Metodologije radi se i na unapređenju Pravilnika o sadržaju, oblicima i načinu utvrđivanja kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada u ustanovama. Uporedo se radi i na protokolima za utvrđivanje kvaliteta.

2.3. OBUKA NASTAVNIKA ZA EKSTERNO UTVRĐIVANJE KVALITETA NASTAVE

Na osnovu poziva za izbor saradnika – eksternih evaluatora za utvrđivanje kvaliteta ustanova stručnog obrazovanja i obrazovanja odraslih pregledane su sve pristigle prijave i izvršena selekcija saradnika prema unaprijed utvrđenim kriterijumima.

Organizovane obuke za spoljne saradnike-eksterne evaluatore, koji su se javili na Poziv za izbor saradnika-eksternog evaluatora. S obzirom na veliki broj odabranih saradnika isti su podijeljeni u tri grupe. Obukama prisustvovao 71 saradnik i saradnica.

Organizovane dodatne obuke-konsultacije za spoljne saradnike-eksterne evaluatore, koji se po prvi put uključuju u nadzor ustanova, a koji su planirani za evaluaciju u trećem i četvrtom kvartalu 2022. godine.

2.4. OBILAZAK POSLODAVACA I UTVRĐIVANJE MATERIJALNIH I KADROVSKIH USLOVA ZA UKLJUČIVANJE POSLODAVACA U DUALNO OBRAZOVANJE

Odjeljenje je napravilo dvije komisije koje su obišle sve poslodavace koji su se prijavili, a koji se po prvi put uključuju u dualno obrazovanje. Komisiju čine predstavnik Centra, predstavnik Privredne komore i direktor škole. Ove komisije su obišle 26 poslodavaca. Svi poslodavci su dobili rješenje o realizaciji dualnog obrazovanja.

2.5. PODRŠKA ŠKOLAMA U REALIZACIJI INTERNE EVALUACIJE I OBUCI EVALUATORA

U ovom periodu održano je nekoliko konsultativnih sastanaka sa timovima za kvalitet u stručnim i mješovitim školama.

2.6. PLANIRANJE, ORGANIZACIJA I REALIZACIJA OBUKA ZA NASTAVNIKE I DIREKTORE

- U periodu od 01.01.2022. do 01.06.2022. godine realizovano je 25 obuka koje je pohađalo 723 nastavnika.
- U periodu 18.01- 01.07.2022. godine realizovano je 17 obuka na temu:
 - „Prava i obaveze nastavnika u vaspitno-obrazovnim ustanovama“, učestvovalo 549 nastavnika.
 - 18.01.2022. godine - Realizovana obuka „Trgovina ljudima“ - JU Policijska akademija, učestvovalo 20 nastavnika.
 - 28-29.01.2022. godine - Realizovane dvije obuke „Zakoračite u Nearpod svijet: kako aktivirati učenike da svaka lekcija bude interaktivna“ – JU Srednja ekonomska škola “Mirko Vešović“, učestvovalo 44 nastavnika.
 - 11-13.02.2022. godine realizovana obuka za nastavnike ekonomske grupe predmeta „Učeničke kompanije“, učestvovalo 40 nastavnika.
 - 12-13.02.2022. godine realizovana obuka za nastavnike u JU Stručna medicinska škola u Podgorici na temu „Participacija djece sa posebnim obrazovnim potrebama u sistemu obrazovanja“, učestvovalo 16 nastavnika.
 - 4-5.03.2022. godine realizovana obuka za nastavnike iz JU Srednja pomorska škola u Kotoru na temu „Metode i oblici rada sa učenicima i kandidatima za uspješnu realizaciju modula iz oblasti saobraćaja“, učestvovalo 20 nastavnika.
 - 18.04.2022. godine realizovana je obuka za nastavnike JU Srednja stručna škola Pljevlja na temu „Izrada mobilnih Android aplikacija“, učestvovalo 15 nastavnika.
 - 11.06.2022. godine realizovana obuka za nastavnike JU Srednja medicinska škola Podgorica, na temu „Evaluacija-interna i eksterna“, učestvovalo 19 nastavnika.
- U kontinuitetu savjetovanje sa nastavnicima/koordinatorima za PRNŠ/ Upravama škola vezano za profesionalni razvoj / licence/ viša zvanja.
 - U toku trećeg kvartala održane tri obuke „Umrežavanje nastavnika“, na kojima je prisustvovalo 19 nastavnika, „ECDL modul 7 – IT sigurnost“, na

kojima je prisustvovalo 39 nastavnika, „Excel u ekonomiji“, na kojima je prisustvovao 21 nastavnik.

- U toku četvrtog kvartala organizovano je 11 obuka i obuhvaćeno 286 nastavnika i to:
 - „Izrada mobilnih android aplikacija“, prisustvovalo 14 nastavnika. „Tehnologija i senzorna analiza jakih alkoholnih pića“, prisustvovalo 26 nastavnika. „Do uspješne nastave kroz primjenu različitih metoda“, prisustvovalo 25 nastavnika. „Samoevaluacija rada nastavnika“, prisustvovalo 26 nastavnika. „Rad u nastavi sa učenicima sa posebnim obrazovnim potrebama i ranjivim grupama“, prisustvovalo 30 nastavnika. „Vršnjačko nasilje“, prisustvovalo 30 nastavnika. „Korišćenje SolidWORKS 3D računarskog programa – modelovanje sklopova“, prisustvovalo 13 nastavnika. „Medijska pismenost u obrazovanju“, prisustvovalo 50 nastavnika (2*25). „Efikasna pedagoška komunikacija“, prisustvovalo 30 nastavnika. „Elektronski kvizovi, asocijacije i testovi“, prisustvovalo 26 nastavnika. „Savremene tehnike učenja“, prisustvovalo 16 nastavnika.
- Odjeljenje kontinuirano radi savjetovanje nastavnika, koordinatora za PRNŠ, na izdavanju uvjerenja o završenim obukama za nastavnike, na izdavanju licenci za nastavnike i na dobijanju viših zvanja za nastavnike (76 predloženo za viša zvanja).

2.7. ISTRAŽIVANJE, ANALIZA I KOMENTARI NA ZAKONSKA, STRATEŠKA, PLANSKA DOKUMENTA

- Prikupljanje podataka o organizaciji, realizaciji i rezultatima završnih ispita. Sprovedena analiza o osipanju učenika u srednjoškolskom stručnom obrazovanju za 2021/2022. školsku godinu.
- Kontinuirano rad i davanje komentara na različita dokumenta.

3. OBRAZOVANJE ODRASLIH

3.1. IZRADA STRATEŠKIH DOKUMENATA ZA OBLAST OBRAZOVANJA ODRASLIH

- Pripremljen Predlog Godišnjeg plana obrazovanja odraslih za 2022. godinu sa radnom grupom;
- Pripremljen Izvješataj o realizaciji Godišnjeg plana obrazovanja odraslih za 2021. godinu sa radnom grupom;
- Priprema finalnog izvještaja o realizaciji EPALÉ projekta u skladu sa zahtjevima EK;
- Pokrenute aktivnosti sa radnom grupom na izradi Godišnjeg plana obrazovanja odraslih za 2023. godinu i Izvještaja o realizaciji Godišnjeg plana obrazovanja odraslih za 2022. godinu.

3.2. IZRADA PROGRAMA OBRAZOVANJA:

Izrada programa obrazovanja za sticanje stručnih kvalifikacija:

- Program obrazovanja za sticanje stručne kvalifikacije Serviser/ka računara
- Programa obrazovanja za sticanje stručne kvalifikacije Pomoćnik/ca Krojača tekstilnih i odjevnih proizvoda
- Programa obrazovanja za sticanje stručne kvalifikacije Krojač/ica tekstilnih i odjevnih proizvoda
- Programa obrazovanja za sticanje stručne kvalifikacije Pomoćnik/ca Konfektionara
- Programa obrazovanja za sticanje stručne kvalifikacije Konfektionar/ka;
- Program obrazovanja za sticanje stručne kvalifikacije Pomoćnik/ca proizvođača prehrambenih proizvoda
- Program obrazovanja za sticanje stručne kvalifikacije Proizvođač/ica prehrambenih proizvoda animalnog porijekla
- Program obrazovanja za sticanje stručne kvalifikacije Proizvođač/ica prehrambenih proizvoda biljnog porijekla
- Program obrazovanja za sticanje stručne kvalifikacije Mehaničar/ka sistema iz obnovljivih izvora energije

Pokrenute su aktivnosti na izradi 4 programa obrazovanja iz oblasti usluga na zahtjev Caritasa Barske nadbiskupije:

- Program obrazovanja za sticanje stručne kvalifikacije Prodavač prehrambene robe
- Program obrazovanja za sticanje stručne kvalifikacije Prodavač neprehrambene robe
- Program obrazovanja za sticanje stručne kvalifikacije Pomoćnik prodavača prehrambene robe
- Program obrazovanja za sticanje stručne kvalifikacije Pomoćnik prodavača neprehrambene robe

3.3. IZRADA PROGRAMA OBRAZOVANJA ZA STICANJE KLJUČNIH

VJEŠTINA:

- Program obrazovanja za sticanje ključnih vještina za sakupljanje sekundarnih sirovina
- Program obrazovanja za sticanje ključnih vještina za potrebe MUP-a je u fazi izrade

NA ZAHTJEV JU FILMSKI CENTAR CRNE GORE IZRAĐENI SU PROGRAMI OBRAZOVANJA ZA STICANJE KLJUČNIH VJEŠTINA ZA OBAVLJANJE POSLOVA:

- Program obrazovanja za sticanje ključnih vještina za obavljanje poslova Asistenta režije
- Program obrazovanja za sticanje ključnih vještina za obavljanje poslova Sekretara režije
- Program obrazovanja za sticanje ključnih vještina za obavljanje poslova Rasvjetlivača
- Program obrazovanja za sticanje ključnih vještina za obavljanje poslova Drugog asistenta kamere/Pratioca kamere
- Program obrazovanja za sticanje ključnih vještina za obavljanje poslova Prvog asistenta kamere/Šarfera
- Program obrazovanja za sticanje ključnih vještina za obavljanje poslova Operatera kamere/Švenkera
- Program obrazovanja za sticanje ključnih vještina za obavljanje poslova Scenca

- Program obrazovanja za sticanje ključnih vještina za obavljanje poslova Tehničara digitalne slike - DIT
- Program obrazovanja za sticanje ključnih vještina za obavljanje poslova Kinooperatera

Logate akademija je uz podršku Centra za stručno obrazovanje pripremila 4 programa obrazovanja za sticanje ključnih vještina:

- Program obrazovanja za sticanje ključnih vještina Osnove mašinskog učenja
- Program obrazovanja za sticanje ključnih vještina Administriranje računarskih mreža
- Program obrazovanja za sticanje ključnih vještina Izrada veb aplikacija pomoću word press-a
- Program obrazovanja za sticanje ključnih vještina Administriranje linux servera

3.4. IZRADA PROGRAMA OBRAZOVANJA ZA STICANJE I RAZVOJ

KLJUČNIH KOMPETENCIJA

U okviru Projekta EPAL Nacionalna služba podrške pripremljena su dva programa:

- Program obrazovanja za sticanje i unapređenje ključne kompetencije za razvoj pismenosti - Funkcionalna medijska pismenost
- Program obrazovanja za razvoj digitalne ključne kompetencije – primjena digitalnih alata u nastavi za odrasle polaznike
- Kreiran je regionalni okvir medijske pismenosti (Crna Gora, Srbija, Hrvatska, Bosna i Hercegovina i Slovenija) u okviru Projekta EPAL

3.5. IZRADA ISPITNIH KATALOGA ZA STICANJE KLJUČNIH VJEŠTINA:

- Ispitni katalog za provjeru ključnih vještina za sakupljanje sekundarnih sirovina
- Ispitni katalog za provjeru ključnih vještina za obavljanje poslova Asistenta režije
- Ispitni katalog za provjeru ključnih vještina za obavljanje poslova Sekretara režije
- Ispitni katalog za provjeru ključnih vještina za obavljanje poslova Rasvjetljiivača
- Ispitni katalog za provjeru ključnih vještina za obavljanje poslova Drugog asistenta kamere/Pratioca kamere

- Ispitni katalog za provjeru ključnih vještina za obavljanje poslova Prvog asistenta kamere/Šarfera
- Ispitni katalog za provjeru ključnih vještina za obavljanje poslova Operatera kamere/Švenkera
- Ispitni katalog za provjeru ključnih vještina za obavljanje poslova Scenca
- Ispitni katalog za provjeru ključnih vještina za obavljanje poslova Tehničara digitalne slike - DIT
- Ispitni katalog za provjeru ključnih vještina za obavljanje poslova Kinooperatera

3.6. ORGANIZACIJA MANIFESTACIJA I DOGAĐAJA

Obilježen Međunarodni dan pismenosti

Povodom Međunarodnog dana pismenosti - 8. septembra Odjeljenje za obrazovanje odraslih je organizovalo sastanak sa direktorima i koordinatorima osnovnih škola koje realizuju program elementarnog funkcionalnog opismenjavanja i osnovnog obrazovanja odraslih. Sastanku je prisustvovala predstavica Ministarstva za ljudska i manjinska prava.

Predstavnicima obrazovnih ustanova su predstavili dosadašnje rezultate u radu na opismenjavanju i osnovnom obrazovanju odraslih i ukazali na probleme sa kojima se susreću u radu (nedostatak finansijskih sredstava, nedostatak andragoške dokumentacije, problem prevoza polaznika i dr.)

Na sastanku su predstavljeni primjeri dobre prakse JU Osnovna škola "Radoje Čizmović" iz Nikšića i JU Osnovna škola "Pavle Žižić" iz Bijelog Polja, kao i iskustvo JU Osnovna škola "Marko Miljanov" i JU Škola za srednje i više stručno obrazovanje "Sergije Stanić" iz Podgorice u radu sa odraslim polaznicima.

Obilježen Međunarodni dan starijih

Povodom Međunarodnog dana starijih osoba - 1. oktobar, Odjeljenje za obrazovanje odraslih je u saradnji sa Privrednom komorom Crne Gore i NVO "Naše doba" organizovalo okrugli sto na temu: Šta nakon završene profesionalne karijere? – Stanje u Crnoj Gori. Prezentovani su primjeri dobre prakse aktivnog starenja u evropskim zemljama, a predstavnici NVU „Naše doba“, su predstavili do sada realizovane aktivnosti i projekte, kao i mogućnosti udruživanja i aktivnosti starijih osoba.

XXI Dani obrazovanja i učenja odraslih

U okviru manifestacije organizovano je i realizovano 20 edukativnih aktivnosti:

Prezentacija: Obrazovanje odraslih - perspektive i izazovi u organizaciji

Ministarstva prosvjete i Centra za stručno obrazovanje

Radionica: Priprema za roditeljstvo i prvi koraci za zaposlene u predškolskim ustanovama u Podgorici u organizaciji Ministarstva prosvjete- Projekat EPALE Nacionalna služba podrške

Obuka: Primjena digitalnih alata u nastavi za odrasle polaznike za nastavni kadar JU Srednja stručna škola Pljevlja, u organizaciji Ministarstva prosvjete- Projekat Epale Nacionalna služba podrške

Seminar: Kreativnost kao način rješavanja poslovnih problema – kako se prave i prodaju ideje- za zaposlene u privrednim društvima u organizaciji Privredne komore Crne Gore

Dan otvorenih vrata Radnički univerzitet Herceg Novi

Prezentacija standardnih i online kurseva stranih jezika PU Škola stranih jezika Inter lingua

Radionica: Uloga roditelja u životu i školovanju djece za RE roditelje u organizaciji Centra za stručno obrazovanje i JU Osnovna škola "Pavle Žižić" Bijelo Polje

Okrugli sto: Iseljavanje mladih iz Crne Gore, u organizaciji Privredne komore Crne Gore

Panel diskusija: Obezbeđivanje i unapređenje kvaliteta obuke kod licenciranih organizatora obrazovanja odraslih u organizaciji JU Srednja stručna škola "Ivan Uskoković" Podgorica

Godišnja online konferencija EPALE zajednice - Nacionalni workshop „Lažne vijesti-izazov novog vremena“ u organizaciji Ministarstva prosvjete- Projekat EPALE Nacionalna služba podrške

Obuka: Primjena digitalnih alata u nastavi za odrasle polaznike za zaposlene u Zavodu za zapošljavanje Crne Gore, u organizaciji Ministarstva prosvjete- Projekat Epale Nacionalna služba podrške

Dan otvorenih vrata: JU Srednja stručna škola "17 septembar" Žabljak

Okrugli sto: Zakonska regulativa u oblasti provjere vještina nakon završene obuke i verifikacija stručnih kvalifikacija, u organizaciji JU Srednja stručna škola "Ivan Uskoković" Podgorica

Svečana EPALE promocija u Podgorici, Ministarstvo prosvjete- Projekat Epale Nacionalna služba podrške

Prezentacija: "Online resursi za lica sa oštećenjem vida – sajt svirajmogitaru.org" u organizaciji Centra za stručno obrazovanje i profesora Radoša Malidžana

Radionica: „Rizici maloljetničkog roditeljstva i rađanja“ za RE roditelje, JU Osnovna škola "Radoje Čizmović" Ozrinići, Nikšić

Seminar: Iskustva u primjeni Zakona o radu, za zaposlene u privrednim subjektima u organizaciji Privredne komore Crne Gore

Radionica: Uloga roditelja u životu i školovanju djece za RE roditelje u organizaciji Centra za stručno obrazovanje i JU Osnovna škola "Marko Miljanov" Podgorica

Seminar: „Vještine emocionalne inteligencije na poslu“ u organizaciji Centra za stručno obrazovanje i Uprave za ljudske resurse

Radionica: Priprema za roditeljstvo i prvi koraci za zaposlene u predškolskim ustanovama u Tivtu u organizaciji Ministarstva prosvjete- Projekat EPAL Nacionalna služba podrške

3.7. RADIONICE ZA RE RODITELJE

Odjeljenje za obrazovanje odraslih je u saradnji sa osnovnim školama koje realizuju program elementarnog funkcionalnog opismenjavanja i osnovnog obrazovanja odraslih u Crnoj Gori organizovao tri radionice za RE roditelje u Podgorici, Nikšiću i Bijelom Polju.

3.8. PROFESIONALNI RAZVOJ

U okviru aktivnosti Projekta EPAL realizovane su dvije obuke za nastavni kadar koji radi u javnim ustanovama za predškolsko vaspitanje i obrazovanje ustanovama u Podgorici i Tivtu- Priprema za roditeljstvo i prvi koraci.

- U okviru aktivnosti Projekta EPAL Nacionalna služba podrške realizovane su tri obuke za primjenu digitalnih alata u nastavi za odrasle polaznike za nastavni kadar koji radi u obrazovanju odraslih i
- organizovane su 4 dvodnevne onlajn obuke za aplikacije za onlajn saradnju i kolaboraciju (Teams, Zoom i dr) za nastavni kadar koji radi u obrazovanju odraslih i institucije socijalnog partnerstva.
- Učešće predstavnika Odjeljenja u organizaciji i realizaciji radionice sa predstavnicima vaspitno-obrazovnih ustanova koje su licencirani organizatori obrazovanja odraslih i predstavnicima socijalnih partnera na temu Karijerno vođenje i savjetovanje učenika i polaznika. Cilj radionice bio je osnaživanje vaspitno-obrazovnih ustanova i licenciranih organizatora obrazovanja odraslih za pružanje integrativne usluge karijernog vođenja i savjetovanja učenicima i polaznicima.
- Učešće na obukama eksternih evaluatora.

3.9. PRAĆENJE REALIZACIJE PROGRAMA ELEMENTARNOG FUNKCIONALNOG OPISMENJAVANJA I OSNOVNOG OBRAZOVANJA ODRASLIH

- Program elementarnog funkcionalnog opismenjavanja i osnovnog obrazovanja odraslih je realizovan u četiri licencirane ustanove za obrazovanje odraslih:
- JU Osnovna škola »Pavle Žižić« Bijelo Polje
- JU Škola za srednje i više stručno obrazovanje »Sergije Stanić« Podgorica
- JU Osnovna škola »Marko Miljanov« Podgorica
- JU Osnovna škola »Radoje Čizmović« Nikšić
- Program elementarnog funkcionalnog opismenjavanja završila su 44 pripadnika RE. U program osnovnog obrazovanja odraslih je bilo uključeno 130 polaznika/ca. Od tog broja većina polaznika/ca su iz RE populacije.
- Od ukupnog broja polaznika IX razred je završilo 28 polaznika.

3.10. AKTIVNOSTI INFORMISANJA I SAVJETOVANJA

- Odjeljenje za obrazovanje odraslih kontinuirano pruža informacije i podršku organizatorima obrazovanja odraslih, obrazovnim ustanovama, poslodavcima i drugim zainteresovanim subjektima u razvoju obrazovne ponude, postupku licenciranja ustanove, realizacije programa, promovisanja aktivnosti i dr.
- Odjeljenje takođe pruža informacije i savjetuje zainteresovane građane o obrazovnoj ponudi u Crnoj Gori, licenciranim organizatorima obrazovanja odraslih, mogućnostima prekvalifikacije, dokvalifikacije, stručnog usavršavanja i cjeloživotnog učenja.

3.11. OSTALE AKTIVNOSTI

- Učešće predstavnika Odjeljenja u realizaciji obuka eksternih evaluatora
- Organizacija pet radionica za unapređenje mekih vještina korisnika NVO Centar za prava djeteta na sljedeće teme:
 - Verbalna i neverbalna komunikacija,
 - Stilovi komunikacije,
 - Timski rad,
 - Upravljanje vremenom i
 - Predrasude i stereotipi;
 - Vođenje baze podataka zahtjeva za andragoško osposobljavanje

- Ažuriranje baze podataka o polaznicima koji su završili program andragoškog osposobljavanja
- Ažuriranje baze podataka o licenciranim organizatorima obrazovanja odraslih
- Ažuriranje baze podataka o usvojenim programima obrazovanja
- Sastanci sa predstavnicima Crvenog krsta, Direkcije za socijalnu inkluziju RE Ministarstva pravde i ljudskih i manjinskih prava, Filmskog centra CG i organizatorima obrazovanja odraslih, poslodavcima iz različitih sektora i dr.
- Učešće predstavnika Odjeljenja na okruglom stolu u organizaciji NVO „Mladi Romi“ za sakupljanje sekundarnih sirovina, u okviru kojeg je predstavljena radna verzija Programa obrazovanja za sticanje ključnih vještina za sakupljanje sekundarnih sirovina
- Popunjavanje obrazaca i osmišljavanje aktivnosti za učešće u Projekat Erasmus + koji će kandidovati Obrtničko učilište iz Hrvatske;
- Popunjavanje obrazaca i osmišljavanje aktivnosti za učešće u Projekat Erasmus + u kojem će partneri evropskim zemljama biti Karitas barske nadbiskupije i Centar za stručno obrazovanje;
- Prisustvo na proslavi jubileja Filozofskog fakulteta u Nikšiću, dana JU Gimnazija “Slobodan Škerović“ i dana JU Osnovna škola „Radoje Čizmović“ iz Nikšića
- Prisustvo na Predstavljanju standarda digitalnih udžbenika i digitalnih sadržaja u organizaciji UNICEF-a i ZUNS-a
- Učešće predstavnika Odjeljenja na okruglom stolu Edukacijom do reintegracije, u okviru kojeg je predstavljena obrazovna ponuda za obrazovanje odraslih u Crnoj Gori i mogućnosti obrazovanja lica koja se nalaze na odsluženju kazne
- Učešće na ministarskom sastanku o integraciji Roma u organizaciji Ministarstva ljudskih i manjinskih prava
- Učešće na međunarodnoj radionici o azilu i integraciji i razmjeni dobrih praksi Crne Gore i Finske u organizaciji UNHCR-a
- Učešće na konferenciji Javno privatno partnerstvo za kvalitetno stručno obrazovanje
- Učešće na seminaru Težište ravnopravnosti u organizaciji NVO SPES
- Redovne aktivnosti na EPALE platformi i zvaničnoj FB stranici

4. OPŠTI, PRAVNI I RAČUNOVODSTVENI POSLOVI U CENTRU ZA STRUČNO OBRAZOVANJE

4.1. OPŠTA AKTA

U skladu sa Zakonom o arhivskoj djelatnosti ("Službeni list Crne Gore", br. 049/10 i 040/11), Pravilnika o sadržaju i načinu izrade liste kategorija registratorske građe i načinu odabiranja i predaje arhivske građe Državnom arhivu ("Sl. list Crne Gore", br. 58/11) i prema uputstvima Državnog arhiva, donijeta je nova Lista kategorija registratorske građe JU Centar za stručno obrazovanje, 01-066/22-494 od 08.07.2022. godine.

Lista je koncipirana prema organizacionim jedinicama Centra i obuhvata vrste registratorske građe koja nastaje u radu svih djelatnosti Centra za stručno obrazovanje sa rokovima čuvanja.

U 2022. godini Centar za stručno obrazovanje je uključen u sistem za centralizovani obračun rada Ministarstva finansija.

U skladu sa odobrenim sredstvima Budžetom Crne Gore za 2022. godinu namijenja za podršku i finansiranje osnovnog obrazovanja odraslih, obavio sastanak na kome su razmotrene potrebe četiri Licencirana organizatorima obrazovanja odraslih za izvođenje programa osnovne škole.

Na osnovu usaglašavanja potreba Centar je donio Odluku o raspodjeli sredstava sa Budžetske pozicije 4312-Transferi obrazovanju, na osnovu koje su zaključeni Ugovor sa Licenciranim organizatorima obrazovanja odraslih za izvođenje programa osnovnog obrazovanja za odrasle.

4.2. JAVNE NABAVKE

U skladu sa članom 84 Zakona o javnim nabavkama ("Sl. list Crne Gore", br. 74/19) i Zakonom o budžetu za 2022. godinu, nakon razvrstavanja finansijskih sredstava po partijama u skladu sa potrebama JU CSO, urađen je Plan javnih nabavki za 2022. godinu na koji je Ministarstvo finansija i socijalnog staranja izdalo Saglasnost.

U 2022. godini sprovedene su jednostavne nabavke u skladu sa propisima ugovorom ili po profakturi/fakturi o kojima se ažurirana evidencija o nabavkama.

Sačinjen Godišnji izvještaj o jednostavnim nabavkama pripremljen na E-portal JN u skladu sa zakonom i podzakonskim aktima.

4.3.SJEDNICE UPRAVNOG ODBORA

U prvoj polovini 2022. godine održane su tri sjednice Upravnog odbora u VI sazivu (4-ta, 5-ta i 6-ta).

Na 4-toj sjednici, održanoj 10. februara 2022. godine, Upravni odbor je donio Plan rada Centra za stručno obrazovanje za 2022. godinu i Finansijski plan Centra za stručno obrazovanje za 2022. godinu. Pored toga, na istoj sjednici je UO usvojio: Izvještaja o radu Centra za stručno obrazovanje za 2021. godinu sa tabelarnim prikazom po aktivnostima, Izvještaj popisne komisije sa predlogom za otpis za 2021. godinu i upoznao se sa Izvještajem o realizovanim postupcima i zaključenim ugovorima o javnim nabavkama u 2021. godinu.

Na 5-toj sjednici, održanoj 25. februara 2022. godine, Upravni odbor je usvojio: Finansijski izvještaj Centra za stručno obrazovanje za 2021. godinu.

Na 6-toj sjednici, održanoj 15. aprila 2022. godine, Upravni odbor je usvojio: Izvještaja o radu Centra za stručno obrazovanje za I kvartal 2022. godine i Finansijski izvještaj Centra za stručno obrazovanje za I kvartal 2022. godine.

Na 7-moj sjednici, održanoj 8. jula 2022. godine, Upravni odbor je usvojio: Izvještaj o radu Centra za stručno obrazovanje za prvu polovinu 2022. godine i Polugodišnjeg finansijskog izvještaja Centra za stručno obrazovanje. Upravni odbor je upoznat da je pripremljen polugodišnji izvještaj jednostavnih nabavki, kao i sa procedurama i pripremom novog dokumenta Liste kategorija registratorske grade.

Na 8-moj sjednici, održanoj 13. oktobra 2022. godine, Upravni odbor je usvojio: Izvještaj o radu Centra za stručno obrazovanje za treći kvartal 2022. godine i Devetomjesečnog finansijskog izvještaja Centra za stručno obrazovanje. Upravni odbor je donio jednoglasnu odluku o uvećanju nadoknada za članstvo, s obzirom da su, Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o Budžetu Crne Gore za 2022.

godinu (br. 01-552/2 od 26. maja 2022. godine), odobrena sredstva za uvećanje nadoknada za rad Upravnom odboru Centra za stručno obrazovanje.

Takođe, Upravni odbor je upoznat da je pripremljen Predlog Budžeta za sljedeću 2023. godinu.

Na 9-toj sjednici, održanoj 26. decembra 2022. godine, Upravni odbor je upoznat sa dosadašnjim radom i problemima u radu Centra.

4.4. SLOBODAN PRISTUP INFORMACIJAMA

- U skladu sa Zakonom o slobodnom pristupu informacijama («Službeni list CG», br. 44/12), objavljen je Vodič za pristup informacijama u posjedu JU Centar za stručno obrazovanje, br. 05-1-037/22-12 od 11.01.2022. godine uz poštovanje proaktivnog objavljivanja informacija na veb sajtu Centra.
- U prvoj polovini godine donijeta su dva Rješenja po zahtjevima za slobodan pristup informacijama.
- Po zahtjevu Advokatske kancelarije Mujović&Vuković iz Podgorice, donijeto je Rješenje, br. 05-1-037/22-174/1 od 14.03.2022. godine, kojim se dozvoljava Pristup informaciji direktnim uvidom na internet stranici JU Centar za stručno obrazovanje https://cso.gov.me/biblioteka/izvjestaji_interna.
- Po zahtjevu Centra za građansko obrazovanje iz Podgorice, donijeto je Rješenje, br. 05-1-037/22-222/1 od 31.03.2022. godine, kojim se odbija pristup informacijama iz razloga što tražene informacije nijesu nastale u djelovanju Centra za stručno obrazovanje jer nije bilo potrebe za navedenim uslugama u toku 2021. godine.
- Po zahtjevu Sindikalne organizacije „Slobodni sindikat CSO“ Podgorica, donijeto je Rješenje, br. 05-1-037/22-755/1 od 28.11.2022. godine, kojim se djelimično dozvoljava pristup informacijama, te je pomenuti Sindikat podnio Žalbu o utvrđivanju ispravnosti primjene materijalnog prava donijetog rješenja.
- Rješenja su uredno ažurirana na eSPI aplikaciji za dostavu podataka o rješavanju zahtjeva u prvostepenom postupku slobodnog pristupa informacijama, međuti, nije mogla biti objavljena na web stranici Centra jer je blokirana službena stranica, kao i većini državnih organa.

4.5. FINANSIJE

- Urađen Finansijski plan za 2022. godinu i usvojen na sjednici UO 10.02.2022. godine.
- Urađen Finansijski izvještaj za 2021. godinu i usvojen na sjednici UO 25.02.2022. godine.
- Finansijski izvještaj za EPAL E projekat na koji je dato pozitivno mišljenje eksterne revizije.
- Urađen kvartalni finansijski izvještaj Centra za stručno obrazovanje za 2022. godinu.
- Uključen u sistem za centralizovani obračun zarada Ministarstvo finansija.

4.6. OSTALO:

- Podnijeto je 33 zahtjeva za priznavanje inostranog sertifikata na osnovu kojih su izdate 33 potvrde i 3 rješenja o priznavanju inostranog sertifikata
- Izdato je 114 licenci za rad u obrazovano-vaspitnim ustanovama
- Službenici aktivno učestvuju u administrativno-tehničkim aktivnostima kroz Projekat Povezani kroz mobilnost i Jačanje obrazovnih kapaciteta za razvoj ekološkog preduzetništva.

5. PROJEKTI

5.1. TOKOM 2022. GODINE, PREDSTAVNICI ODJELJENJA ZA ISTRAŽIVANJE I RAZVOJ KVALIFIKACIJA, UČESTVOVALI SU U REALIZACIJI VELIKOG BROJA AKTIVNOSTI U OKVIRU TRI VELIKA PROJEKTA, ČIJE SU GLAVNE AKTIVNOSTI IZ NADLEŽNOSTI OVOG ODJELJENJA:

Tokom 2022. godine, predstavnici Odjeljenja za istraživanje i razvoj kvalifikacija, učestvovali su u realizaciji velikog broja aktivnosti u okviru projekata, čije su glavne aktivnosti iz nadležnosti ovog Odjeljenja:

Regionalni projekat EQET SEE

1. Projekat finansira Austrijska razvojna agencija sredstvima iz Austrijske razvojne saradnje, a partneri u projektu su i: Inicijativa za reformu obrazovanja jugoistočne Evrope (ERISEE), koja koordinira projektnim aktivnostima u ekonomijama zapadnog Balkana, Alijansa za radno-bazirano učenje na zapadnom Balkanu (WBA4WBL) - VET agencije / centri iz regiona, KulturKontakt Austrija, Komorski investicioni forum Zapadnog Balkana, kao i Privredna komora Austrije.
2. Tokom I i II kvartala pripremljene su ulazne informacije za regionalni standard zanimanja iz oblasti poljoprivrede. Održani su sastanci sa ERISEE-om u vezi sa ulaznim opisom poslova u regionalnom SZ iz oblasti poljoprivrede. Pripremljena je dokumentacija (kontakti eksperata i imenovanje radnih grupa). Održano je šest nacionalnih sastanaka za izradu standarda zanimanja iz oblasti poljoprivrede na ustanovljavanju nacrtu nacionalnog predloga standarda zanimanja Poljoprivredni tehničar, a zatim na usaglašavanju nacionalnih standarda zanimanja (Tehničar voćarstva i vinogradarstva, Tehničar ratarstva i povrtarstva i Tehničar stočarstva) sa regionalnim predlogom. Nakon posljednjeg nacionalnog sastanka, poslat je nacrt nacionalnog standarda zanimanja koji je regionalno usaglašen između šest ekonomija (Albanija, BiH, Sjeverna Makedonija, Kosovo, Srbija i Crna Gora).
3. Tokom III kvartala održana su dva regionalna sastanka na kojima je usaglašena metodologija za izradu regionalnog standarda kvalifikacije, i započeta izrada prvog regionalnog standarda kvalifikacije Agrotehničar, nivoa IV1. Imenovana je radna grupa, pripremljena je i poslata dokumentacija (kontakti eksperata i zvanično imenovanje radne grupe), koja je na osnovu regionalnog standarda kvalifikacije, nakon što je usaglašen, započela izradu nacionalnih

standarda kvalifikacije. Urađen je nacrt jednog standarda kvalifikacije nivoa obrazovanja Agrotehničar, nivoa IV1, i tri standarda stručnih kvalifikacija – Tehničar voćarstva i vinogradarstva, Tehničar ratarstva i povrtarstva i Tehničar stočarstva, svi na nivou IV1.

4. U okviru projekta, definisana je potreba za izradom standarda zanimanja Bravar, iz oblasti mašinstva i obrade metala koji će se regionalno usaglasiti između pet ekonomija (Albanija, BiH, Sjeverna Makedonija, Kosovo i Crna Gora) dok će Srbija ovog puta raditi na nezavisnom standardu koji su druge ekonomije ranije završile. Tokom III kvartala pripremljene su ulazne informacije za regionalni standard zanimanja Bravar. Održani su sastanci sa ERISSEE-om u vezi sa ulaznim opisom poslova u regionalnom SZ iz ove oblasti. Pripremljena je dokumentacija (kontakti eksperata i imenovanje radnih grupa). Održana su četiri nacionalna sastanka za izradu nacionalnog standarda zanimanja Bravar. Regionalno usaglašavanje ovog standarda je planirano za I kvartal 2023. godine.

Erasmus+ projekat: Connected through mobility

5. U okviru Projekta „Connected through mobility“ koji se odnosi na mobilnost učenika i nastavnika iz Crne Gore, iniciran od strane Mađarske ambasade i MeOut organizacije, realizovane su planirane aktivnosti. Centar za stručno obrazovanje je partner u ovom projektu, a predstavnici Odjeljenja za istraživanje i razvoj kvalifikacija su zaduženi za realizaciju. Sveobuhvatni cilj ovog pilot projekta je upoznavanje četiri zemlje zapadnog Balkana: Albanije, Bosne i Hercegovine, Crne Gore i Kosova, sa međunarodnim programom mobilnosti u stručnom obrazovanju.
6. Tokom I kvartala izvršena je selekcija 10 učenika i 5 zamjena za prvu kratkoročnu mobilnost u trajanju od 30 dana u okviru aktivnosti A1 projekta (iz oblasti: turizam i ugostiteljstvo). Selekcija učenika je izvršena u dvije faze. Prva faza je obuhvatala selekciju na osnovu ocjena učenika iz odgovarajućih stručnih modula, CV-a, motivacionog pisma, uspjeha u školi, učešća na takmičenjima. Druga faza je obuhvatala selekciju na osnovu procjene stručnih kompetencija, opšteg engleskog jezika i engleskog jezika struke, kao i psihološko-socioloških radionica. Predstavnici Odjeljenja za istraživanje i razvoj kvalifikacija su učestvovali u radu komisija. Pripremljeni su upitnici za roditelje odabranih učenika u aplikaciji MS Forms, kao i upitnici o statusu vakcinacije. Pripremljeni su ishodi učenja koji odgovaraju obrazovnim programima u okviru kojih je planirana realizacija praktičnog obrazovanja kod poslodava. Održan je veliki broj sastanaka sa koordinatorom projekta MeOut. Usljed rata u Ukrajini, velikog broja izbjeglica u Poljskoj i nedostatka

smještajnog kapaciteta, promijenjena je destinacija za mobilnost učenika u Grčkoj umjesto u Poljskoj. Utvrđeni su datumi putovanja i nastavljena je kontinuirana komunikacija sa učenicima. Izvršena je priprema dokumentacije za učenike koji su odabrani da učestvuju u procesu mobilnosti, organizovan je sastanak sa učenicima, roditeljima učenika i nastavnicima koji su odabrani da prate učenike, tokom obavljanja praktične nastave u hotelu „Poseidon Palace“, Leptokaria, Pieria u Grčkoj. Predstavnicima projektnog tima su posjetili učenike iz Crne Gore, koji su u okviru projekta Erasmus + „Povezani kroz mobilnost“, realizovali praktičnu nastavu u hotelu „Poseidon Palace“, Leptokaria, Pieria u Grčkoj. Tokom obilaska, posjećeni su poslodavci gdje su učenici obavljali praktičnu nastavu i održani su sastanci s njima i predstavnicima projekta u toj državi. Po povratku grupe u Crnu Goru, održani su sastanci sa nastavnicima/pratiocima koji su boravili sa učenicima u Grčkoj.

7. U okviru istog projekta, tokom II kvartala, objavljen je poziv učenicima za učešće u procesu mobilnosti u trajanju od 90 dana u Slovačkoj, a proces selekcije je obavljen u III kvartalu. Tokom jula 2022. godine, izvršena je selekcija 4 učenika i 1 zamjene za prvu dugoročnu mobilnost u trajanju od 90 dana u Slovačkoj, u okviru aktivnosti A2 projekta, na osnovu poziva koji je objavljen u junu. Selekcija učenika je izvršena u dvije faze. Prva faza je obuhvatala selekciju učenika na osnovu ocjena učenika iz odgovarajućih stručnih modula, CV-ja, motivacionog pisma, uspjeha u školi, učešća na takmičenjima. Druga faza je obuhvatala selekciju na osnovu procjene stručnih kompetencija, opšteg engleskog jezika i engleskog jezika struke, kao i psihološko-socioloških radionica. Predstavnicima Odjeljenja za istraživanje i razvoj kvalifikacija su učestvovali u radu komisija. Obavljena je komunikacija sa predstavnicima koordinatora projekta, MeOut. Utvrđeni su datumi putovanja 20. avgust-14. novembar i nastavljena je kontinuirana komunikacija sa učenicima. Izvršena je priprema dokumentacije za učenike koji su odabrani da učestvuju u procesu mobilnosti, Forms upitnik za roditelje, organizovan je sastanak sa učenicima i roditeljima prije puta. Predstavnicima projektnog tima su posjetili učenike iz Crne Gore, koji su u okviru projekta Erasmus + „Povezani kroz mobilnost“, realizovali praktičnu nastavu u Slovačkoj. Tokom obilaska, posjećeni su poslodavci gdje su učenici obavljali praktičnu nastavu i održani su sastanci s njima i predstavnicima projekta u toj državi.
8. 15. i 16. jula 2022. godine, u Tirani je održan drugi sastanak koordinatora projekta svih zemalja učesnica. Na sastanku su predstavljeni dosadašnji rezultati realizovanih projektnih aktivnosti i dogovoreni su dalji koraci i dinamika realizacije do kraja 2022. godine.

9. Tokom oktobra i novembra 2022. godine objavljen je poziv i izvršena selekcija 10 učenika (obrazovni program Gastronom 5 učenika, obrazovni program Turistički tehničar 4 učenika i obrazovni program Frizer 1 učenik) i 5 zamjena za kratkoročnu mobilnost u trajanju od 30 dana u Budimpešti-Mađarska, u okviru aktivnosti A2 projekta. Selekcija učenika je izvršena u dvije faze. Prva faza je obuhvatala selekciju učenika na osnovu ocjena učenika iz odgovarajućih stručnih modula, Cv-ja, motivacionog pisma, uspjeha u školi, učešća na takmičenjima. Druga faza je obuhvatala selekciju na osnovu procjene stručnih kompetencija, opšteg engleskog jezika i engleskog jezika struke, kao i psihološko-socioloških radionica. Predstavnici Odjeljenja za istraživanje i razvoj kvalifikacija su učestvovali u radu komisija. Obavljena je komunikacija sa predstavnicima koordinatora projekta, MeOut. Utvrđeni su datumi putovanja 15. novembar-13. decembar. Izvršena je priprema dokumentacije za učenike koji su odabrani da učestvuju u procesu mobilnosti, organizovan je sastanak sa učenicima, roditeljima učenika, nastavnicom i predstavnicom Centra za stručno obrazovanje u svojstvu nastavnik-mentor koje su odabrane da prate učenike tokom obavljanja praktične nastave u hotelima i hostelima u Budimpešti. Predstavnici projektnog tima su posjetili učenike iz Crne Gore, koji su u okviru projekta Erasmus + „Povezani kroz mobilnost“, realizovali praktičnu nastavu u Mađarskoj. Tokom obilaska, posjećeni su poslodavci gdje su učenici obavljali praktičnu nastavu i održani su sastanci s njima i predstavnicima projekta u toj državi.
10. Tokom novembra 2022. godine objavljen je poziv i izvršena selekcija tri nastavnika za učešće u procesu mobilnosti u okviru projektne aktivnosti A5 pod nazivom „Učenje na primjeru u obrazovnoj ustanovi /školi“ za nastavnike (Job Shadowing) u Mađarskoj u trajanju od jedne sedmice. Selekcija nastavnika stručnih modula je izvršena u dvije faze. Prva faza je obuhvatala selekciju nastavnika na osnovu prijave, CV-ja, motivacionog pisma, pisma preporuke. Druga faza je obuhvatala selekciju na osnovu procjene opšteg engleskog jezika, procjene opteg utiska i motivacije za učesćem u projektu. Predstavnici Odjeljenja za istraživanje i razvoj kvalifikacija su učestvovali u radu komisija.
11. 18. i 19. novembra 2022. godine održana je INNOVET konferencija koju je organizovala MeOut Group iz Mađarske kao koordinator E+ projekta „Povezani kroz mobilnost“ („Connected through mobility“). Učesnici konferencije su bili predstavnici partnera projekta, stručnjaci iz sektora stručnog obrazovanja, direktori škola, regionalni ili nacionalni donosioci odluka, kao i predstavnici privrede. Tokom konferencije govorilo se o stručnom obrazovanju u Sloveniji, saradnji između privrede i sektora stručnog obrazovanja (kroz primjere), interaktivnom pristupu u stručnom obrazovanju,

sadašnjim trendovima i budućim izazovima. U okviru konferencije održan je i okrugli sto na temu „Važnost regionalne saradnje u stručnom obrazovanju“ u kome su učestvovala i predstavnice Odjeljenja, govoreći o važnosti internacionalne saradnje i razmjeni u sektoru stručnog obrazovanja, o prednostima i nedostacima projekata baziranih na mobilnosti učenika. Predstavnice Odjeljenja su bile u prilici da obišu Srednju stručnu školu u Lendavi i upoznaju se sa organizacijom izvođenja nastave.

12. Tokom decembra je objavljen poziv učenicima srednjih stručnih škola za učešće u procesu mobilnosti u Slovačkoj u trajanju od mjesec dana, u okviru aktivnosti A1.

Erasmus + projekat: Eko socijalno preduzetništvo

13. U okviru Projekta BC4ESE – Izgradnja kapaciteta za inovacije u edukaciji ekosocijalnog preduzetništva, održana su dva (online) sastanka partnera koji učestvuju u njegovoj realizaciji. Ovaj projekat sprovodi konzorcijum organizacija iz Evropske unije i Zapadnog Balkana Projekat „Izgradnja kapaciteta za inovacije u edukaciji ekosocijalnog preduzetništva“ (Building capacities for innovation in eco-social entrepreneurship education - BC4ESE) ima za cilj uspostavljanje inovativnog okvira za međusektorski ekodruštveni razvoj, koji će omogućiti lokalnim udruženjima i mladima da aktivno doprinesu pametnom, održivom i inkluzivnom razvoju ciljanih područja u Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini, Srbiji, Crnoj Gori, Belgiji i Kipru. Projekat će poboljšati kapacitet partnera da razviju i implementiraju značajan visokokvalitetni digitalni rad mladih u učenju i promociji ekosocijalnog preduzetništva u partnerskim zemljama. Koordinator projekta je Klaster za Eko-Socijalne inovacije CEDRA iz Hrvatske. Partneri u projektu: Diesis Network (Belgija), HUB Nicosia (Kipar), Young Ambassadors (Srbija), CDP „Globus“ (Bosna i Hercegovina), Agencija za lokalni razvoj d.o.o. Prozor-Rama (Bosna i Hercegovina), Asocijacija za demokratski prosperitet – Zid (Crna Gora), Centar za stručno obrazovanje (Crna Gora). Projekat finansira Evropska unija, kroz Erasmus + program. Trajanje projekta: 01.01.2022 – 01.01.2025. godine (36 mjeseci).
14. U okviru projekta pripremljen je materijal za newsletter o projektu, tekst o Centru za stručno obrazovanje, snimljeni video sadržaji/intervjui sa mladima o preduzetničkoj i digitalnoj kompetenciji, sa predstavnicima državnog i privatnog sektora o stanju životne sredine u lokalnoj zajednici i aktivnostima značajnim za životnu sredinu. Predstavnicima Centra za stručno obrazovanje u okviru Projekta BC4ESE učestvovali u online sastanku partnera održanom 20.10.2022. godine. Predstavnicima projektnog tima su takođe kontinuirano

učestvovali u objavljivanju tekstova o Značaju digitalizacije u stručnom obrazovanju na zvaničnoj stranici BC4ESE projekta, kao i u brojnim pripremama materijala za newsletter o samom projektu.

Predstavnici Centra za stručno obrazovanje učestvovali su na sastanku partnera u projektu koji je održan u Banja Luci, BIH.

15. U okviru projekta realizovana je prva aktivnost koja je predviđena projektom, Interaktivna knjiga „Analiza eko-socijalnog preduzetništva, potreba, preporuke i dobra praksa“.

Projekat: Poboljšanje kvaliteta učenja zasnovanog na radu kroz jačanje uloge koordinatora praktične nastave

16. Regionalni projekat koji sprovodi OeAD - Agencija za obrazovanje i internacionalizaciju (bivši KulturKontakt Austria) za BiH, Srbiju i Crnu Goru. Cilj projekta je povećati kvalitet stručnog obrazovanja efektivnim razvojem kvaliteta učenja zasnovanog na radu (dualnog obrazovanja), sa fokusom na ulozi i zadacima organizatora praktičnog obrazovanja. U okviru projekta su organizovani nacionalni i regionalni okrugli stolovi kojima su prisustvovali predstavnici škola, Ministarstva i Centra, kako bi se utvrdile sličnosti i razlike u sistemima dualnog obrazovanja u tri zemlje u regionu. Utvrđene su aktivnosti na kojima će se raditi nacionalno i regionalno u narednom periodu. Nakon tri nacionalna okrugla stola na kojima je učestvovao veliki broj direktora škola, nastavnika i organizator praktičnog obrazovanja, 17. i 18.11. je održana regionalna radionica u Sarajevu gdje su predstavljeni rezultati sa održanih nacionalnih okruglih na kojima se radilo na razvoju stanradizovanih procesa vezanih za interne i eksterne procedure u radu svih aktera u praktičnom obrazovanju u školskom i dualnom obliku.

17. U okviru ovog projekta, 13.12.2022. godine, u organizaciji Austrijske agencije za obrazovanje i internacionalizaciju (OeAD), Ministarstva prosvjete, Centra za stručno obrazovanje i Privredne komore Crne Gore, u Podgorici je održana **Konferencija o dualnom obrazovanju pod nazivom “Javno – privatno partnerstvo za kvalitetno stručno obrazovanje”**. Konferencija je okupila veliki broj značajnih predstavnika privrede i obrazovanja, socijalnih partnera, partnera iz regiona koji su imali priliku da u uvodnom izlaganju, prezentaciji i dvije panel diskusije na teme: “Efikasno javno – privatno partnerstvo za kvalitetno stručno obrazovanje u Crnoj Gori – privatni sektor kao pouzdan partner stručnom obrazovanju” i “Efikasno javno – privatno partnerstvo u obezbjeđenju kvalitetnog učenja uz rad – korak naprijed”, daju svoje viđenje

postojećeg stanja i pravaca u koje treba ići kada je dualno obrazovanje u pitanju.

5.2. TOKOM 2022. GODINE, PREDSTAVNICI ODJELJENJA ZA OBRAZOVANJE ODRASLIH I CIJELOŽIVOTO UČENJE UČESTVOVALI SU U REALIZACIJI EPALJE PROJEKTA I VELIKOG BROJA AKTIVNOSTI IZ NADLEŽNOSTI OVOG ODJELJENJA:

U novembru je započela realizacija projekta “Vještine za naše doba” u kojem je Centar za stručno obrazovanje partner NVU “Naše doba“, koji se implementira u okviru regionalnog programa ”Jačanje otpornosti starijih osoba i osoba sa invaliditetom tokom COVID 19 i budućih katastrofa”.

U početnoj fazi realizacije projekta organizovan je sastanak sa predstavnicima Udruženja penzionera Podgorica i predstavnicima mjesnih udruženja Glavnog grada, na kojem su predstavljene aktivnosti koje će se realizovati u okviru projekta i ukazano na značaj aktivnog starenja.

NVU Naše doba sa partnerskim ustanovama JU Centar za stručno obrazovanje i Sekretarijatom za socijalno staranje Glavnog grada, uz podršku Privredne komore Crne Gore, organizovao je drugu aktivnost koja je planirana projektom - okrugli sto na temu “Značaj aktivnog starenja – mogućnosti i perspektive u Crnoj Gori”.

5.3. OSTALO

ORGANIZACIJA TAKMIČENJA I SAJMOVA

Državno takmičenje iz oblasti ekonomije, biznisa i finansija i Međunarodna ekonomska olimpijada

- Tokom I kvartala pripremljena je dokumentacija za pristup **Međunarodnoj ekonomskoj olimpijadi (Internacional Economic Olympiad - IEO)**. Tim povodom je održano nekoliko online sastanaka kojima su prisustvovali predstavnici Odjeljenja za istraživanje i razvoj kvalifikacija i dvije nastavnice/saradnice iz srednjih ekonomskih škola kao eksterne saradnice. Nakon prijema u IEO formiran je tim za izradu propozicija za **Državno takmičenje iz oblasti ekonomije biznisa i finansija (Crnogorska ekonomska olimpijada - CEO)**. Propozicije za Državno takmičenje su urađene i usaglašene sa propozicijama IEO. Objavljene su na sajtu i poslate školama. U aplikaciji MS Forms urađen je upitnik za učenike koji se

prijavljuju za Državno takmičenje. U istoj aplikaciji urađen je i probni test koji je poslat školama. Dogovorena je dinamika aktivnosti i predložen je organizacioni odbor.

- Tokom januara školama je poslat poziv za učešće učenika u Winter Challenge kao pripremu za učešće na IEO na kom su učešće uzele dvije škole.
- Tokom II kvartala nastavljeno je sa pripremama za održavanje I Državnog takmičenja učenika srednjih škola iz oblasti Ekonomije, biznisa i finansija finansija – Crnogoske ekonomske olimpijade. Formiran je organizacioni odbor i organizovani su sastanci na kojima su urađeni i usaglašena pravila i članovi u propozicijama za takmičenje u skladu sa međunarodnim pravilima Ekonomske olimpijade, kao i sadržaj programa za održavanje prve i druge faze takmičenja. Pripremljena su pitanja za online test u prvoj fazi takmičenja, pristupne šifre za igru finansijske pismenosti i poslovni slučaj sa opisom za drugu fazu takmičenja. Urađen je poster za takmičenje, pripremljene su potvrde o učešću i osvojenim mjestima, kao i medalje za prva tri mjesta. Redovno je održavana komunikacija sa predstavnicima Međunarodne ekonomske olimpijade oko dobijanja potrebnog materijala i pristupa softveru prilikom realizacije finansijske igre pismenosti u drugoj fazi državnog takmičenja. Organizovan je sastanak sa članovima žirija koji su upoznati sa pravilima takmičenja i njihovim obavezama u drugoj fazi takmičenja.
- 15.04.2022. godine na gostovanju na RTCG najavljeno je takmičenje iz oblasti Ekonomije, biznisa i finansija. Presentovani su podaci o fazama takmičenja, broju učesnika i mjestu održavanja takmičenja.
- 19.04.2022. godine, održana je prva faza I Državnog takmičenja iz oblasti Ekonomije, biznisa i finansija – Crnogorska ekonomska olimpijada, u hibridnom formatu. Na takmičenju je učestvovalo 96 učenika iz šest srednjih škola. U prvoj fazi takmičenja, učenici su radili online test na kojem su se nalazila pitanja višestrukog izbora iz oblasti Ekonomije, biznisa i finansija. Pitanja za test je pripremila stručna komisija. Test je bio ocijenjen automatski, putem aplikacije. Prva faza takmičenja održana je online pri čemu su se učenici nalazili u školskim prostorijama i prostorijama Univerziteta „Mediteran“.
- 07. maja 2022. godine, u prostorijama Univerziteta „Mediteran“, organizovana je druga faza Državnog takmičenja učenika srednjih škola iz oblasti Ekonomije, biznisa i finansija. U drugoj fazi takmičenja učestvovalo je 25 učenika iz pet srednjih škola iz Crne Gore. Drugu fazu, činila je online Igra finansijske pismenosti (Financial literacy game) i Studija slučaja (Business case) sa prezentacijom. Rezultati Igre finansijske pismenosti su dostavljeni u skladu sa skalom Međunarodne ekonomske olimpijade, a prezentaciju Studije slučaja, ocjenjivao je stručni žiri.

- Sljedeća faza takmičenja je Međunarodna ekonomska olimpijada u Kini, koja će se održati online u periodu od 26. jula do 01. avgusta 2022. godine. Formiran je organizacioni odbor za pripremu učenika za učešće na Međunarodnoj ekonomskoj olimpijadi, sastavljen od predstavnika Odjeljenja. Održani su online sastanci tokom kojih su učenici prezentovali zadate situacije na engleskom jeziku, odgovarali na pitanja, radili test. Od 10 pozvanih učenika, izabrano je petoro za učešće na takmičenju sa tri zamjene. Za potrebe takmičenja organizovano je snimanje video materijala za uvodno predstavljanje tima i države tokom takmičenja u skladu sa zahtjevima organizatora. Pripremljena je odgovarajuća dokumentacija i dogovorena dinamika rada tokom jula.

Državno takmičenje iz oblasti muzičke umjetnosti

- Tokom I kvartala održan je sastanak na inicijativu srednjih muzičkih škola za organizaciju **Državnog takmičenja iz oblasti muzičke umjetnosti**. Nakon prihvatanja organizacije takmičenja održano je više sastanaka u cilju izrade propozicija. U okviru sastanaka utvrđene su discipline za takmičenje za ovu školsku godinu, kao i sadržaj programa za takmičenje po disciplinama. Dogovorena je dinamika aktivnosti i predložen je organizacioni odbor.
- Tokom II kvartala, u cilju pripreme I Državnog takmičenja učenika srednjih škola iz oblasti muzičke umjetnosti, održan je niz sastanaka sa direktorima srednjih muzičkih škola, predstavnicima Ministarstva prosvjete i Zavoda za školstvo, kao i predstavnicima škole domaćina takmičenja iz Nikšića. Na sastancima su usaglašene propozicije takmičenja, sadržaj programa za takmičarske discipline i oblici takmičenja za pojedinačne discipline. Urađeni su obrasci za ocjenjivanje učenika na takmičenju, radni listovi i listice za usmeni dio takmičenja iz discipline Solfedo, u skladu sa Propozicijama takmičenja. Urađen je i propratni materijal za takmičenje: poster, štampane propozicije takmičenja, programi učenika za takmičenje, obrasci za ocjenjivanje učenika po disciplinama za članove žirija, koji je bio podjeljen školama i takmičarima. Pripremljene su potvrde o učešću i osvojenim mjestima za sve učenike i nastavnike koji su uzeli učešće u takmičenju kao članovi žirija, korepetitori i mentori. Takođe, pripremljen je odgovarajući broj zlatnih, srebrnih i bronzavih medalja po disciplinama, kao i pehar za disciplinu Hor. 15.04.2022. godine na gostovanju na RTCG najavljeno je takmičenje iz oblasti muzičke umjetnosti zajedno sa ostalim takmičenjima u organizaciji Centra za stručno obrazovanje. Prezentovani su podaci o broju disciplina za takmičenja, broju učesnika i mjestu održavanja takmičenja. 05.05.2022. godine obavljena je posjeta školi domaćinu - JU Škola za osnovno

i srednje muzičko obrazovanje „Dara Čokorilo“ iz Nikšića, u cilju finalnih dogovora vezanih za organizaciju takmičenja. 11.05.2022. godine je održano I Državno takmičenje učenika srednjih škola iz oblasti muzičke umjetnosti u Nikšiću, u prostorijama škole domaćina, sali KUD-a Zahumlje i Gradskoj kući u Nikšiću. Takmičenje je održano u 11 disciplina i dvije kategorije. Prvu kategoriju čine učenici prvog i drugog razreda, a drugu kategoriju učenici trećeg i četvrtog razreda.

Takmičenje je održano u sljedećim disciplinama:

- Solfedo (prva i druga kategorija);
- Violina (prva i druga kategorija);
- Viola (prva kategorija);
- Violončelo (prva i druga kategorija);
- Kontrabas (prva kategorija);
- Gitara (prva i druga kategorija);
- Harmonika (prva i druga kategorija);
- Kamerni duo – originalne kompozicije (prva i druga kategorija);
- Kamerni duo – originalne i transkribovane kompozicije (prva i druga kategorija);
- Vokalni duo/Vokalno-instrumentalni duo (prva i druga kategorija);
- Hor.

Na takmičenju je učestvovalo 78 učenika iz pet muzičkih škola iz Crne Gore. U okviru discipline Solfedo učenici su se takmičili u pisanom i usmenom dijelu a u ostalim disciplinama u izvođačkom dijelu, u skladu sa Propozicijama takmičenja.

Učenici su na takmičenju osvojili ukupno 51 medalju, i to: 18 zlatnih, 22 srebrne i 11 bronzanih.

- 19.05.2022. godine Centar za stručno obrazovanje i JU Škola za osnovno i srednje muzičko obrazovanje „Dara Čokorilo“ iz Nikšića, organizovali su koncert povodom uručivanja nagrada učesnicima I Državnog takmičenja učenika srednjih škola iz oblasti Muzičke umjetnosti u Nikšiću. Koncert je održan u koncertnoj sali JU Škola za osnovno i srednje muzičko obrazovanje „Dara Čokorilo“.

Državno takmičenje iz oblasti turizma i ugostiteljstva

- Tokom I kvartala održan je sastanak na inicijativu Srednje mješovite škole „Danilo Kiš“ iz Budve za organizaciju Državnog takmičenja iz oblasti turizma

i ugostiteljstva. Nakon prihvatanja organizacije takmičenja održano je nekoliko sastanaka u cilju izrade propozicija. Dogovorena je dinamika aktivnosti i predložen je organizacioni odbor.

- 07. maja 2022. godine, u prostorijama JU Srednja mješovita škola „Danilo Kiš“ u Budvi, organizovano je Državno takmičenje učenika srednjih škola iz oblasti Turizma i Ugostiteljstva. Koncept takmičenja iz Ugostiteljstva je usklađen sa konceptom evropskog takmičenja u vještinama Euroskills u dijelu tehničkih i materijalnih uslova za realizaciju radnih zadataka takmičara i kriterijuma i kriterijuma za vrednovanje rada. Takmičenje iz Turizma je bilo koncipirano u dvije faze:

Prva faza:

kreiranje turističkog aranžmana;

obračun troškova turističkog aranžmana;

formiranje prodajne cijene turističkog aranžmana na osnovu obračunatih troškova;

izrada PowerPoint prezentacije turističkog aranžmana i troškova na engleskom jeziku;

Druga faza:

prezentacija turističkog aranžmana i troškova na engleskom jeziku;

odgovaranje na dodatna pitanja stručnog žirija u toku prezentacije;

- Takmičenje iz Ugostiteljstva se sastojalo u pripremi jela po meniju i usluživanju hrane i pića po meniju, uz usmeno obrazloženje aktivnosti:

Priprema jela po meniju od tri gonga.

Usluživanje hrane i pića po meniju;

- Za ovo državno takmičenje je bilo prijavljeno 10 škola, a ukupno se takmičilo 31 učenik: u disciplini “Priprema jela po meniju” takmičilo se 13 učenika, u disciplini “Usluživanje hrane i pića po meniju” takmičilo se 6 učenika, dok se u disciplini “Agencijsko poslovanje” takmičilo 12 učenika. Sa učenicima je bilo 17 mentora.

Državno takmičenje iz oblasti elektrotehnike „Energija u žici“

- Tokom III kvartala održani su sastanci sa predstavnicima CEDIS-a i Udruženja nastavnika elektrotehnike Crne Gore kada je definisano da će takmičenje „Energija u žici“ dobiti status zvaničnog državnog takmičenja.
- Urađene su detaljne propozicije i procedure takmičenja, organizovana je izrada postera, medalja i pehara.
- Prvo državno takmičenje iz oblasti elektrotehnike je održano 16. decembra od 10 do 17h u CEDIS trening centru. Takmičenje je koncipirano tako da se

sastoji iz teorijskog i praktičnog dijela sa prezentacijom. Pitanja i zadaci na teorijskom dijelu takmičenja koji se polaže u vidu testa, obuhvataju oblasti koje su date u Ispitnom katalogu za stručnu teoriju obrazovnih programa u kojima se nalaze moduli Osnove elektrotehnike I i Osnove elektrotehnike II. Praktičan zadatak obuhvata praktičnu realizaciju zadataka iz oblasti Električnih instalacija i osvjjetljenja.

- Na takmičenju su učestvovali učenici iz sedam srednjih stručnih škola: JU Srednja stručna škola iz Berana, JU Srednja elektro-ekonomska škola iz Bijelog Polja, JU Srednja stručna škola iz Nikšića, JU Srednja stručna škola iz Pljevalja, JU Srednja elektrotehnička škola "Vaso Aligrudić" Podgorice, JU Srednja stručna škola iz Rožaja i JU Srednja mješovita škola "Mladost" iz Tivta. Svaku školu, koja se prijavila za učešće na takmičenju, je predstavljao jedan tim sastavljen od tri učenika I, II, III ili IV razreda. Ukupno je učestvovao 21 učenik sa 12 mentora.
- Takmičenje je medijski praćeno na velikom broju portala i televizija.

Međunarodno takmičenje u vještinama - EuroSkills

- Tokom I i II kvartala, održano je nekoliko sastanaka generalne skupštine EuroSkills-a (GA), na kom su predstavljena nova pravila i način organizacije takmičenja. Sastanci GA su bili organizovani online preko aplikacije Zoom.
- U junu je održana Generalna skupština EuroSkills asocijacije kada je dogovorena dinamika pripreme za takmičenja 2023. godine u Poljskoj. Crna Gora treba da prijavi discipline u kojima će se takmičiti do sredine avgusta 2022. godine.
- Tokom jula 2022. godine, prijavljen je crnogorski tim za učešće na EuroSkills takmičenju u Gdanjsku u Poljskoj 2023. godine iz oblasti: kuvarstva, restoraterstva, frizerskih usluga, veb dizajna i preduzetništva.

Sajmovi preduzeća za vježbu

- U organizaciji Ministarstva obrazovanja Bugarske i bugarskog Servis centra preduzeća za vježbu, u periodu od 27. do 29. aprila 2022. godine, održan je **Međunarodni online sajam virtuelnih preduzeća za vježbu**. Učešće predstavnika iz Crne Gore organizovano je uz podršku Servis centra preduzeća za vježbu Crne Gore koje je u nadležnosti ovog Odjeljenja. Učesnici su se takmičili iz više različitih kategorija. Na sajmu se predstavilo 139 preduzeće za vježbu iz šest zemalja. Učenici preduzeća za vježbu „Savon Naturel“ iz JU SEŠ „Mirko Vešović“, iz Podgorice, su osvojili treće mjesto u kategoriji "Najbolja prezentacija preduzeća za vježbu".

UČEŠĆE U PISANJU IZVJEŠTAJA, ANALIZA I UPITNIKA

Tokom 2022. godine, predstavnici Centra, su učestvovali u pisanju velikog broja izvještaja među kojima se izdvajaju:

1. Godišnji izvještaj o radu za prethodnu, 2021. godinu, tabelarno i narativno
2. Plan rada za 2022. godinu
3. Plan budžeta za 2022. godinu
4. Izvještaj o realizaciji programskog budžeta
5. Izvještaji za potrebe projekata
6. Izvještaj o realizovanim aktivnostima Akcionog plana za 2021. godinu, Strategije za cjeloživotno preduzetničko učenje 2020-2024. i dr.
7. Kvartalni izvještaji o radu Centra za stručno obrazovanje
8. Izvještaj o realizovanim aktivnostima u toku II kvartala Akcionog plana Strategije inkluzivnog obrazovanja 2019-2025. god.
9. Izvještaja sa manifestacije „XX Dani obrazovanja i učenja odraslih“
10. Izvještaj o utvrđivanju kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada JU Škola za srednje i više stručno obrazovanje „Sergije Stanić“ Podgorica
11. Izvještaja o utvrđivanju kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada:
 - JU Škola za srednje i više stručno obrazovanje „Sergije Stanić“ za obrazovanje odraslih Podgorica;
 - JU Srednja mješovita škola „25. maj“ Tuzi;
 - JU Srednja stručna škola Cetinje;
 - JU Srednja pomorska škola Kotor;
 - JU Gimnazija Kotor;
 - JU Srednja stručna škola Berane;
 - JU Srednja mješovita škola Golubovci;
 - JU Srednja elektro-ekonomska škola Bijelo Polje
12. Izrada Izvještaja vezanog za Ekspertsku posjetu-PEER VISIT i njegovo usaglašavanje sa predstavnicima ETF FORUMA.

Tokom 2022. godine, predstavnici Odjeljenja za istraživanje i razvoj kvalifikacija, pripremili su sljedeće upitnike u aplikaciji Forms, nakon čega su uradili njihove analize:

- Upitnik za koordinateure za praćenje realizacije modularizovanih obrazovnih programa o realizaciji nastave
- Analiza odgovora koordinatora
- Upitnik za pedagoge/psihologe o realizaciji nastave
- Analiza odgovora pedagoga/psihologa

- U saradnji sa Zavodom za školstvo urađen i sproveden upitnik za predstavnike školskih timova osnovnih i srednjih škola koji pružaju podršku nadarenim učenicima.
- Urađena analiza rezultata i dr.

UČEŠĆE U RADU KOMISIJA, RADNIH GRUPA I RADNIH TIJELA

Tokom 2022. godine, predstavnici Centra (Odjeljenje za istraživanje i razvoj kvalifikacija), (Odjeljenje za kvalitet i kontinuirani profesionalni razvoj), učestvovali su radu različitih komisija, radnih grupa i radnih tijela.

1. Pilot projekat uspostavljanja platforme za online učenje – Learning Passport. U okviru ove radne grupe, predstavnica Odjeljenja je učestvovala na sastancima Radnog tima vezanih za mapiranje potreba i predstavljanje nalaza istraživanja, informacije o realizovanom testiranju Learning passport platforme, pregled planiranih aktivnosti do zvaničnog otvaranja platforme i analizu predloženih edukativnih sadržaja i planova. Održan je sastanak povodom prezentacije platforme predstavnicima Centra.
 - Radna grupa za praćenje Strategije za digitalizaciju obrazovnog sistema. U okviru ove radne grupe, tokom I kvartala održano je nekoliko sastanaka sa ciljem realizacije akcionog plana za period 2022-2023. godine. Izvršena je analiza zastupljenosti modula iz oblasti IT-a u modularizovanim obrazovnim programima, kao i potreba za softverskim rješenjima u stručnim školama. Definisana je potreba za izradom standarda za digitalne udžbenike i digitalni materijal koji će se naći na portalu Digionica.
2. Radna grupa za profesionalnu perspektivu. U okviru ove radne grupe, koja je formirana od strane Ministarstva ekonomskog razvoja, tokom I kvartala održana su tri sastanka u cilju izrade portala na kojem će se promovirati pojedina zanimanja iz različitih sektora.
3. Učesće u Radnoj grupi za praćenje realizacije Strategije inkluzivnog obrazovanja.
4. Učesće u Radnoj grupi za pripremu Akcionog plana za 2022-2023. Strategije za cjeloživotno preduzetničko učenje 2020-2024.
5. Učesće na sastancima Upravnog odbora projekta Savjeta Evrope „Kvalitetno obrazovanje za sve“.
6. Predstavnici Odjeljenja su učestvovali u pripremi materijala i njihovom razmatranju na sektorskim komisijama:

- a. Sektorska komisija za Inženjerstvo, proizvodne tehnologije (Mašinstvo i obrada metala, Elektrotehnika i automatizacija i dr.)
 - b. Sektorska komisija za Ekonomiju i pravo
 - c. Sektorska komisija za Poljoprivredu, prehranu i veterinu
 - d. Sektorska komisija za Turizam, trgovinu i ugostiteljstvo
 - e. Sektorska komisija za Zdravstvo i socijalnu zaštitu
 - f. Sektorska komisija za Rudarstvo, metalurgiju i hemijsku industriju
 - g. Sektorska komisija za Saobraćaj i komunikacije
 - h. Odbor za stručno obrazovanje
2. Predstavnici Odjeljenja su kontinuirano učestvovali u radu komisija za polaganje stručnog ispita nastavnika.

UČEŠĆE NA KONFERENCIJAMA, PREZENTACIJAMA, OBUKAMA, STUDIJSKIM POSJETAMA I SLIČNIM DOGAĐAJIMA

Tokom 2022. godine, predstavnici Centra (Odjeljenje za istraživanje i razvoj kvalifikacija), (Odjeljenje za kvalitet i kontinuirani profesionalni razvoj) , (Kabinet) učestvovali su na online konferencijama, prezentacijama, obukama i sličnim događajima. U nastavku su neki od događaja:

ODJELJENJE ZA ISTRAŽIVANJE I RAZVOJ KVALIFIKACIJA

- ETF: Next steps towards Osnabrück Declaration and of the EU Council Recommendation on Vocational Education and Training (VET) – 20.01.
- TAIEX Workshop on Development of the Strategy for Digitalisation of the Education System – 27.01.
- Učešće na regionalnom sastanku projekta EQET SEE, koji sprovodi ERI SEE, u Baru 25. i 26. maja 2022. godine prilikom izrade regionalno usaglašenog standarda zanimanja Poljoprivredni tehničar.
- Njemački dualni sistem obrazovanja u Berlinu na poziv Njemačke ambasade u Crnoj Gori.
- Prezentacija na temu „Vršnjačko nasilje“, koji je organizovala JU Stručna medicinska škola Podgorica i dr.
- 30. i 31. 05. u Budvi, u hotelu „Avala“, Ekspertska posjeta u oblasti obrazovanja kvaliteta koja se odnosi na „Metodologiju za eksternu evaluaciju u CG sa akcentom na srednje stručne škole“.

- Predstavnicu odjeljenja je u julu učestvovala na Finalnom konsultativnom sastanku u okviru Nacionalnih konsultacija o transformaciji obrazovanja.

ODJELJENJE ZA KVALITET I KONTINUIRANI PROFESIONALNI RAZVOJ

Započete aktivnosti u okviru projekta EQET SEE mreže za osiguranje kvaliteta za stručno obrazovanje. Predstavnik Centra (Odjeljenje za kvalitet i kontinuirani profesionalni razvoj) je izabran za nacionalnu kontakt osobu.

- Učešće na sastanku Trening za upravljanje podacima i dokazima za donosiocima odluka u okviru projekta Osnaživanje kvaliteta u obrazovanju – SEE-EQET-SEE. Događaj je održan u Podgorici 12. i 13. aprila.
- Pripremne Aktivnosti u vezi sa organizacijom događaja Ekspertska posjeta u okviru Foruma ETF za osiguranje kvaliteta.
- Aktivnosti u vezi sa izmjenom Metodologije i Pravilnika za utvrđivanje kvaliteta kroz učeće u rad radnih grupa koje su činili predstavnici ZZŠ i CSO.
- Učešće na sastanku za razvoj dokumenta Regionalni standard kompetencija za eksterne evaluatore u okviru projekta Osnaživanje kvaliteta u obrazovanju – SEE-EQET-SEE. Događaj je održan u Bečićima 17. i 18. maja
- Učešće predstavnika Centra (Odjeljenje za kvalitet i kontinuirani profesionalni razvoj) na onlajn događaju PEER VISIT – dan 29. aprila, na kom su predstavili sistem osiguranja kvaliteta u Crnoj Gori u stručnom obrazovanju, a koji je imao za cilj upoznavanje eksperata iz zemalja članica ETF Foruma koji će boraviti u Crnoj Gori.
- Učešće na dvodnevnom događaju Ekspertska posjeta u okviru Foruma ETF za osiguranje kvaliteta, čiji je Crna Gora kao zemlja članica Foruma bila domaćin i koji je okupio 12 predstavnika zemalja članica Foruma, predstavnici zemlje domaćina iz Centra za stručno obrazovanje, Ministarstva prosvjete, Zavoda za školstvo, direktori stručnih škola i eksterni evaluatori-spoljni saradnici. Svi učesnici su imali veoma aktivnu ulogu tokom trajanja događaja i doprinijeli njegovoj uspješnoj realizaciji. Događaju su prisustvovali ministar prosvjete Miomir Vojinović, v.d. direktora ETF Xavier Mathez de

Cortada, direktor CSO-a Duško Rajković i direktorica ZZŠ-a Biljana Joksimović. Događaj je održan u Budvi 29. i 30. maja.

- Učešće na godišnjem sastanku EQAVET mreže u kojoj su koordinatori za Crnu Goru predstavnici našeg Odjeljenja. Sastanak je održan u Parizu 8. i 9. juna 2022. godine.
- Priprema za intervju i intervju sa predstavnikom Foruma ETF za komunikaciju nakon događaja Ekspertska posjeta – PEER VISIT. Onlajn sastanak 30.09.2022. godine sa predstavnicima ETF Foruma zbog pripreme sastanka i dijeljenja povratnih informacija prema članovima ETF Foruma.
- Izrada Izvještaja vezanog za Ekspertsku posjetu-PEER VISIT i njegovo usaglašavanje sa predstavnicima ETF FORUMA.
- Učešće na trodnevnom događaju Ekspertska posjeta u okviru ETF Foruma za osiguranje kvaliteta, u Tbilisiju (Gruzija). Predstavnici naše zemlje i CSO-a su bili Vladislav Koprivica i Ivan Marković.

SARADNJA SA SOCIJALNIM PARTNERIMA I OBRAZOVNIM INSTITUCIJAMA SISTEMA

Tokom 2022. godine, predstavnici Centra za stručno obrazovanje (Odjeljenje za istraživanje i razvoj kvalifikacija) imali su brojne aktivnosti koje su se odnosile na saradnju sa socijalnim partnerima i obrazovnim institucijama sistema.

Privredna komora Crne Gore

- Privrednoj komori su, u skladu sa procedurom, poslali svi nacrti standarda zanimanja na koje je Privredna komora dala mišljenja.
- U okviru EQET SEE projekta, predstavnici Odjeljenja su imali kontinuiranu komunikaciju sa predstavnikom PK koji je nacionalni koordinator za privredu u okviru projekta. Urađeni su zajednički izvještaji, kao i zajedničko prisustvo sastancima radnih grupa iz oblasti građevinarstva.
- Predstavnici Odjeljenja su sa Privrednom komorom učestvovali u velikom broju aktivnosti u okviru INTERVET projekta, kada su posredovali između njih i škola u realizaciji aktivnosti.
- Predstavnici Odjeljenja su sa Privrednom komorom učestvovali na sastancima u okviru Regional Challenge Fonda, kada su realizovali brojne aktivnosti.

- Predstavници PK su aktivno učestvovali u organizaciji i panel diskusiji na Konferenciji „Javno privatno partnerstvo za kvalitetnije stručno obrazovanje“
- Predstavnici PK su učestvovali u aktivnostima OEAD projekta „Poboljšanje kvaliteta učenja zasnovanog na radu kroz jačanje uloge koordinatora praktične nastave“, na okruglim stolovima i regionalnim radionicama
- Predstavnici PK su aktivno učestvovali na okruglim stolovima „Podrška privrede u razvoju kvalifikacija u skladu sa potrebama tržišta rada“ iz različitih oblasti.

Unija poslodavaca Crne Gore

- UP je dala mišljenja na SZ koji su poslati u ovom periodu.
- Predstavnici UP su aktivno učestvovali u panel diskusiji na Konferenciji „Javno privatno partnerstvo za kvalitetnije stručno obrazovanje“
- Predstavnici UP su aktivno učestvovali na okruglim stolovima „Podrška privrede u razvoju kvalifikacija u skladu sa potrebama tržišta rada“ iz različitih oblasti.

Zavod za zapošljavanje Crne Gore

- ZZZ je dao mišljenja na SZ koji su poslati u ovom periodu.
- Predstavnici ZZZ su aktivno učestvovali na okruglim stolovima „Podrška privrede u razvoju kvalifikacija u skladu sa potrebama tržišta rada“ iz različitih oblasti.

Zavod za školstvo

- Na inicijativu direktorice ZZŠ, formirana je međuinstitucionalna radna grupa sastavljena od predstavnika četiri obrazovne institucije ZZŠ, CSO, IC I ZUNS sa ciljem unapređenja saradnje između ovih institucija i međusobnog informisanja o realizovanim i budućim aktivnostima, kao i predlozima za realizaciju zajedničkih aktivnosti
- Tokom aprila 2022. godine, predstavnici Odjeljenja su uputili Zavodu za školstvo dopis za određivanje opšteobrazovnih predmeta u nastavnim planovima novih modularizovanih obrazovnih programa. Zajedno su učestvovali u javnoj raspravi, kao i tokom sjednica Odbora prilikom razmatranja modularizovanih obrazovnih programa.
- Održano je zajedničko savjetovanje nastavnika opšteobrazovnih predmeta u saradnju ove dvije institucije.

- Održana je prezentacija standarda kompetencija nastavnika u cilju njihovog unapređenja
- Održana je prezentacija softverskih alata za unapređenje nastavnog procesa

Ispitni Centar

- S obzirom da je za 2022/23. godinu planiran eksterni stručni ispit prema Opštem zakonu o obrazovanju i vaspitanju, komunikacija sa Ispitnim Centrom je bila intenzivna po pitanju modularizovanih obrazovnih programa koji se eksterno polažu ove školske godine. Data su pojašnjenja vezana za obrazovne programe i ispitne kataloge u okviru njih tokom pripreme za organizaciju eksternih stručnih ispita. Predloženi su članovi ispitnih komisija.
- Održan je sastanak sa ciljem utvrđivanja načina polaganja stručnog i maturalnog ispita za strance.

Zavod za udžbenike i nastavna sredstva

- Tokom ovog perioda, saradnja sa ZUNS-om se ogledala u pripremi recenzentske liste za rukopise za koje je raspisan Konkurs 2021. godine. Predstavnici Odjeljenja su kontaktirali škole i fakultete kako bi pripremili radne biografije potencijalnih recenzentata iz različitih oblasti. Recenzentske liste su poslate na Odbor za stručno obrazovanje i Nacionalni savjet za obrazovanje.
- U novembru i decembru, predstavnici Odjeljenja su pripremili predloge udžbenika za konkurs koji treba da bude objavljen u narednom periodu.
- Organizovan je sastanak na kom su predstavljene aktivnosti ZUNS-a i predlozi za unapređenje saradnje, u dijelu izrade udžbenika i standarda za izradu digitalnih udžbenika
- Organizovane su promocije knjiga na koje su predstavnici Odjeljenja bili pozvani.

AKTIVNOSTI NA VOĐENJU INFORMACIONOG SISTEMA JU CSO:

- Ažuriranje zvaničnog web-portala Centra (cso.gov.me);
- Održavanje i ažuriranje zvaničnog web-portala Centra (cso.gov.me) sa dodatnim menijima, stranicama i dokumentima;
- Održavanje DokumentCentra CSO (cso.edu.me) kao i DokumentPortala CSO (csois.edu.me), administriranje domenskih naloga korisnika Portala;
- Održavanje računarske opreme (hardver i softver) Centra;

- Podrška korisnicima u Centru: upotreba opreme, povezivanje postojeće opreme i korišćenje aplikacija;
- Administriranje e-mail i domenskih naloga korisnika Centra, dostavljanje periodičnih izvještaja Ministarstvu javne uprave;
- Kompletiranje dokumentacije u sklopu održavanja informacionog sistema i dopuna evidencije resursa računarske opreme Centra;
- Priprema dokumentacije za postupak javnih nabavki računarske opreme u Centru.
- Rad na implementaciji novog sajta Centra za stručno obrazovanje

LEKTORISANJE I TEHNIČKO SREĐIVANJE DOKUMENATA, I OSTALE AKTIVNOSTI:

1. Lektorisanje dnevnih dopisa i vijesti za sajt i društvene mreže;
2. Davanje mišljenja na materijal za II i IV elektronsku sjednicu i učestvovanje na III i V sjednici Školskog odbora JU Srednja stručna škola „Spasoje Raspopović“ Podgorica;
3. Pripremanje i slanje podataka Privrednoj komori o datim mišljenjima za programe obrazovanja u 2021. godini;
4. Slanje materijala (inicijative i mišljenja) sektorskoj komisiji za Ekonomiju i pravo;
5. Lektorisanje sljedećih dokumenata:
 - SZ iz oblasti Ugostiteljstva x 7
 - SZ iz oblasti Zdravstva x 4
 - SZ iz oblasti Metalurgije x 4
 - SZ iz oblasti Grafičarstva x 6
 - SZ iz oblasti Mašinstva x 11
 - SZ iz oblasti Saobraćaja x 7
 - SZ iz oblasti Poljoprivrede x 7
 - SK iz oblasti Ugostiteljstva x 1
 - SK iz oblasti Zdravstva x 4
 - SK iz oblasti Mašinstva x 11
 - SK iz oblasti Metalurgije x 4
 - SK iz oblasti Grafičarstva x 6
 - SK iz oblasti Saobraćaja x 7
 - SKN iz oblasti Restoraterstva x 2
 - SKN iz oblasti Metalurgije x 2
 - SKN iz oblasti Grafičke tehnologije x 2
 - OP iz oblasti Ugostiteljstva x 2
 - OP iz oblasti Metalurgije x 2
 - OP iz oblasti Grafičarstva x 2
 - PO Autovulkanizer
 - PO Mehaničar motornih vozila
 - PO Pomoćnik mehaničara motornih vozila
 - PO Autoperač-podmazivač
 - PO Električar motornih vozila
 - PO Pomoćnik električara motornih vozila
 - PO Konditor

- PO Pomoćnik poslastičara u ugostiteljstvu
- PO Pomoćnik konditora
- PO Poslastičar u ugostiteljstvu
- PO za sticanje ključnih vještina za sakupljanje sekundarnih sirovina
- PO za usavršavanje zaposlenih za početno gašenje požara
- Izvještaja sa manifestacije „XX Dani obrazovanja i učenja odraslih“
- Izvještaj o utvrđivanju kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada JU Škola za srednje i više stručno obrazovanje „Sergije Stanić“ Podgorica
- Izvještaja o utvrđivanju kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada JU Škola za srednje i više stručno obrazovanje „Sergije Stanić“ za obrazovanje odraslih Podgorica,
- Izvještaja o utvrđivanju kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada JU Srednja mješovita škola „25. maj“ Tuzi,
- Izvještaja o utvrđivanju kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada JU Srednja stručna škola Cetinje;
- Propozicije za državno takmičenje iz Ekonomije, biznisa i finansija
- Propozicije za državno takmičenje iz Muzičke umjetnosti
- Propozicije za državno takmičenje iz Turizma i Ugostiteljstva
- Propozicije za državno takmičenje iz elektrotehnike „Energija u žici“
- Program takmičara za takmičenje iz Muzičke umjetnosti
- Godišnji plan CSO za 2021. god.
- Godišnji Izvještaj CSO za 2021. god.
- Plan rada za CSO za 2022. god.
- Godišnji plan Obrazovanja odraslih za 2022. god.
- Izvještaja o radu Centra kvartalni,
- SK Saradnik/Saradnica u socijalnoj inkluziji,
- SZ iz oblasti Baleta;
- Lektorisanje i slanje materijala (standardi zanimanja) sektorskim komisijama za:
 1. Zdravstvo i socijalna zaštita,
 2. Inženjerstvo i proizvodne tehnologije (Mašinstvo i obrada metala, elektrotehnika i automatizacija),
 3. Rudarstvo, metalurgija i hemijska industrija, podsektori Metalurgija i Grafičarstvo,
 4. Turizam, trgovina i ugostiteljstvo, podsektor Ugostiteljstvo;
 5. Saobraćaj i komunikacije, posektor Saobraćaj
- Slanje materijala (standardi kvalifikacije) sektorskim komisijama za:

- Zdravstvo i socijalna zaštita,
- Inženjerstvo i proizvodne tehnologije (Mašinstvo i obrada metala, elektrotehnika i automatizacija),
- Rudarstvo, metalurgija i hemijska industrija, podsektori Metalurgija i Grafičarstvo,
- Turizam, trgovina i ugostiteljstvo, podsektor Ugostiteljstvo
- Saobraćaj i komunikacije
- Slanje materijala (standard kvalifikacije nivoa -SKN) sektorskim komisijima za:
 - Inženjerstvo i proizvodne tehnologije (Mašinstvo i obrada metala, elektrotehnika i automatizacija),
 - Rudarstvo, metalurgija i hemijska industrija, podsektori Metalurgija i Grafičarstvo,
 - Turizam, trgovina i ugostiteljstvo, podsektor Ugostiteljstvo
- Finansijskog plana CSO za 2022. godinu;
- Pripremanje i slanje odluka usvojenih na Nacionalnom savjetu za obrazovanje sljedećim licenciranim organizatorima obrazovanja odraslih:
 - JU SEŠ „Mirko Vešović“ Pg,
 - Timer&Co,
 - Montera LTD;
- 6. Slanje standarda zanimanja koje treba proglasiti nevažećim Ministarstvu prosvjete
 - Aktivnosti na pripremi i promociji spota i flajera u medijima i na sajtovima socijalnog partnerstva „Stručno je ključno“ povodom upisa učenika u srednje stručne škole;
 - Aktivnosti oko organizacije takmičenja iz Ekonomije, Turizma i Ugostiteljstva i Muzičke umjetnosti i Elektrotehnike „Energija u žici“ (slanje dopisa za sponzorstvo i donaciju za sva tri državna takmičenja, promocija sva tri državna takmičenja prije i nakon takmičenja na televizijama, portalima i štampanim medijima, organizacija oko pehara i medalja sa komp. „Avers“ iz Podgorice, organizacija kateringa za državno takmičenje iz Ekonomije, biznisa i finansija, logistika na takmičenju iz Turizma i ugostiteljstva 6. i 7. maja u Budvi, logistika na takmičenju iz Muzičke umjetnosti 11. maja u Nikšiću, kao i na takmičenju iz elektrotehnike „Energija u žici“ 16. decembra u Podgorici);
 - Kontinuirano učešće u radu radne grupe za izradu godišnjeg Plana integriteta;

- Priprema oko organizacije i realizacije manifestacije „XXI Dani obrazovanja i učenja odraslih“ koja se održala od 10. do 31. oktobra (lektorisanje kalendara aktivnosti i postera, slanje dopisa, ugovaranje gostovanja, logistika i dr);
- Shodno konstituisanju Nacionalnog savjeta za obrazovanje formirani su Odbor za stručno obrazovanje i Odbor za obrazovanje odraslih i aktivnosti oko istih, čiji sam sekretar (priprema konstitutivnih sjednica za oba odbora itd):
- 6.07.2022. I Konstitutivna sjednica Odbora za obrazovanje odraslih,
- 07.09.2022 II sjednica Odbora za obrazovanje odraslih,
- 11.07.2022. I Konstitutivna sjednica Odbora za stručno obrazovanje,
- 20.07. 2022. II elektronska sjednica Odbor za stručno obrazovanje;
- 27.11.2022. III elektronska sjednica Odbora za stručno obrazovanje u 4. sazivu;
- 08.12.2022. III sjednica Odbor za obrazovanje odraslih u 4. sazivu;
- Kontinuirano održavanje sastanaka sa predstavnicima MJU i rukovodiocima u Centru povodom aktivnosti na migraciji sajtova organa uprave na novo tehnološko rješenje Portal Vlade Crne Gore;
- Kontinuiran rad na aktivnostima projekta EPALE u 3. i 4. ciklusu (pripreme oko organizacije regionalne konferencije „Gradimo mostove“ i završne EPALE konferencije od 17. do 19.03.2022. u hotelu „Splendid“ u Bečićima, u 3. ciklusu (organizacija oko hotela za org. konfe., slanje poziva učesnicima i dr.; priprema oko organizacije i realizacija Godišnje EPALE konferencije „Umjetnost i kultura u obrazovanju odraslih“, koja se održala 2-3.12.2022. god. u hotelu „Splendid“ u Bečićima; aktivnosti na organizaciji online obuke za aplikacije za onlajn saradnju i kolaboraciju – EPALE projekat: I obuka je održana 11. i 12. jula, II obuka je održana 22. i 23. jula, III obuka je održana 12. i 13. septembar, IV obuka je održana 21. i 22. septembar; obuka „Primjena digitalnih alata u online nastavi za odrasle polaznike“ (polaznici su bili nastavnici iz JU SMŠ „Danilo Kiš“ Budva).

IZRADA VIJESTI CENTRA ZA STRUČNO OBRAZOVANJE I MEDIJSKA GOSTOVANJA

Tokom 2022. godine, predstavnici Centra za stručno obrazovanje su napisali 34 dokumenta i objavljene su 54 vijesti.

Medijsko praćenje takmičenja iz Ekonomije, biznisa i finansija, Turizma i Ugostiteljstva i Muzičke umjetnosti, kao i gostovanja predstavnika Centra povodom navedenih takmičenja.

Promovisanje sva tri državna takmičenja prije i nakon takmičenja na televizijama, portalima i štampanim medijima.

Pripremanje odgovora na pitanja/ intervju predstavnika Centra za novinarku Prosvjetnog rada, koji su se našli u februarskom, junskom, oktobraskom i decembarskom izdanju ovoga lista.

Dodjela nagrada učenicima državnog takmičenja iz Muzičke umjetnosti 19. maja u Nikšiću.

Aktivnosti na pripremi spota „Stručno je ključno“ povodom upisa učenika u srednje stručne škole.

Aktivnosti na promociji spota „Stručno je ključno“ i flajera u medijima i na sajtovima socijalnog partnerstva.

Br. 07-015/23-4

U Podgorici, 14.02.2023. godine

Izveštaj objedinila:
Miliana Dabović, pomoćnica direktora